

Nr 3, 2002 årgång 39
55:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

Eckhart Tolle lär oss hur man uppnår lycka genom att leva medvetet i nuet

The Power of Now

– allt finns i nuet

Av Eva Sanner. Foto: Anton Svedberg

Genom att ta ansvar för nuet tar du ansvar för ditt liv. Eckhart Tolle, tysk-kanadensisk andlig lärare på besök i Sverige, har ett budskap som är både enkelt och svårt.

Alla guruer med långa slängkappor, exotiska namn och brinnande blick kan gå och dra något gammalt över sig. När Eckhart Tolle kommer in i rummet märks först nästan ingenting, utom att en liten blek, lätt framåtböjd man nickar mot publiken och sätter sig på en pinnstol på en scen. Men gradvis händer något i den välfyllda konferenssalen. En närvaro och värme börjar sprida sig, hand i hand med en ny förståelse. Eckhart Tolle förklarar för oss hur sinnet fungerar när det skapar allt det som vi tror att vi är. Han kallar det för the Mind-made Self, alltså den självuppfattning som sinnet har skapat.

– Det mänskliga sinnet är bara en av alla olika former av intelligens som finns i universum och tanken är bara en enda liten aspekt av intelligens, fast en aspekt som vi tillmäter väldigt stort värde. I själva verket existerar allt detta i en mycket större och mer allomfattande intelligens. Detta vet alla kreativa och uppfinningsrika människor. De upplever att det som är verkligt nytt faktiskt kommer från en intelligens bortom deras egen.

Genom att leva i nuet och acceptera varje situation som om vi hade valt den själva, kan vi bli fria från sinnets begränsande effekt. Då kan vi istället expandera vår uppfattning om oss själva till att inte gälla våra tankar och känslor, utan det som är bortom det som Tolle kallar känslokroppen. Begreppet har han hittat på själv, men det motsvarar ungefär det österländska karmabegreppet, säger han. Känslokroppen föds av våra tankar.

– För det mesta anser vi att nuet är något som hindrar oss från att vara lyckliga. Men den som kan bli vän med nuet, kommer att upptäcka att trots att saker och ting kan se bra eller dåliga ut på ytan, finns en annan nivå som är bortom sådana begrepp. Att uppleva nuet fullt ut innebär också att uppleva det goda i varje nu.

Även om vi skulle stanna kvar i dualiteten ont och gott, kvarstår för övrigt det faktum att vi inte ens kan bedöma vad som är det ena eller det andra. Det beror helt på omständigheterna. Tolle berättar historien om bonden som fann en herrelös häst och hur alla sa att han haft tur. Så sprang hästen bort och alla sa: otur! Så bröt hans son benet och alla sa: vilken otur. Men när det blev krig togs alla ut som soldater, utom bondens son med det brutna benet. Nu sa alla: vilken tur!

– Hela tiden accepterade bonden det som skedde, och kallade det varken tur eller otur. Vi ser inte totaliteten. Varje händelse hänger ihop med allting annat i universum.

Ville dö – men transformerades

Han har inte alltid varit så här. Vid 29 års ålder hade han en andlig upplevelse som förändrade honom på djupet. Vid den här tiden mårde han psykiskt mycket dåligt, och funderade allvarligt på att ta livet av sig. Han tänkte: "Jag kan inte leva med mig själv."

Men plötsligt började han fundera på hur han kunde tänka så – vem var detta jag som inte kunde leva med detta andra

jag, "mig själv"? Hans analys ledde till att han inte längre kom att identifiera sig med sin personlighet. Hans "story" blev helt oviktig.

– Jag skaffade en anteckningsbok där jag skrev ner upplevelsen, för jag visste ju inte hur länge den skulle vara.

Men den varar fortfarande!

Stillheten och varandet som nu präglade hans liv var inte till förmån för hans akademiska karriär, i bland annat Cambridge, England. Efter några år gav han upp allt och drev omkring, satt på parkbänkar och gjorde absolut ingenting. Så småningom insåg han att han behövde hitta en motivation att göra saker som inte är flykt från smärta i framtiden eller det förflutna. Hans upptäcktsfärd blev också hans undervisning. Någon egen andlig studieväg har han inte precis haft. Istället har han efter sitt uppvaknande läst andlig litteratur och upptäckt att precis så är det ju för honom också. När jag frågar om inspirationskällor nämner han Buddha, Jesus, Krishnamurti och Ramana Maharshi.

– Men egentligen är naturligtvis all undervisning samma till sin essens. Det är bara det att vi människor är olika och därför behövs olika former och olika beskrivningar för samma sak.

Explosion av intresse

Enligt Eckhart Tolle är det vanligt i den andliga utvecklingen att det blir värre innan det blir bättre, ungefär som inom homeopatin. Individer upplever att trots att de mediterar och gjort så länge, trots att de gör

sin yoga och ber regelbundet, så blir deras liv inte nödvändigtvis bättre. Istället ställs just dessa människor inte sällan inför extrema utmaningar. Detta är en parallell till den globala utveckling vi ser idag, menar Eckhart Tolle.

– Det sker en förändring i det kollektiva medvetandet just nu som är positiv, men samtidigt ökar också det som är dysfunktionellt eller negativt. Media har också en roll här, eftersom det som är negativt oftare blir beskrivet än det positiva.

Boken "Lev livet fullt ut" har kommit ut i femton länder. Men Eckhart Tolle själv trodde inte att den skulle bli sådan succé.

– Visst trodde jag att folk skulle läsa den, men snarare att det skulle bli ett gradvis växande intresse över lång tid. Det explosionsartade intresse som boken möttes av överraskade mig helt.

Idag reser han under en stor del av året för att undervisa om vikten av att leva i nuet. Han har varit i Japan, Indien, USA, Europa. Han hör till de andliga lärare som drar störst publik just nu och har själv en teori om varför:

– Det jag lär ut är egentligen väldigt lättillgängligt. Det är ingen särskild tradition, inga konstiga namn eller konstiga ord. Det finns dessutom ett väldigt stort behov av förändring på det andliga planet och därför en stor öppenhet för att ta till sig det som jag undervisar om.

Frigörelse från lidandet

Han är verkligen en enkel människa som onekligen verkar vara mycket stilla. I den nyligen utkomna uppföljaren, "Lev livet fullt ut i praktiken", beskriver han hur vi kan träna på att göra allt vi gör med total närvaro, gå nerför en trappa, öppna ett fönster, svara i telefonen. "Hur du lyckas med övningarna kan du avgöra genom graden av frid som du upplever", skriver han.

Hela hans undervisning genomsyras av sin enkelhet. "Acceptera varje stund som om du hade valt den", skriver han bredvid sin autograf i min bok. Jag protesterar lite – det kan väl ändå finnas situationer som är outhärdliga och som bör väljas bort?

– Det är inte den externa situationen som orsakar lidandet du känner, utan dina reaktioner på situationen. När du förstår detta, har du börjat frigöra dig från lidandet. Nuet är ju ändå som det är, det är oundvikligt. Men du har ett val om du ska vara närvarande totalt eller om du ska iden-

SÖKARENs reporter med Eckhart Tolle, en av de just nu mest populära andliga lärarna. Två böcker av honom finns på svenska: *Lev livet fullt ut*, *Energica*, 2000, och *Lev livet fullt ut i praktiken*, *Energica*, 2002.

tifiera dig med ditt sinne.

Jag tänker på en hel räckla med situationer som definitivt är svåra att acceptera. Dessutom rasslar det fram en logisk trevare från hjärnkontoret om att acceptans väl knappast leder till någon förändring, tvärtom. Eckhart Tolle förklarar att det är precis på motsatt sätt:

– Att vara helt stilla och närvarande i nuet ger oss tillgång till en intelligens som är mycket större än vi någonsin kan ana. Denna intelligens omsluter oss och allt som finns i universum. När vi lever mer i nuet sker mirakel och synkronistiska händelser som gör att vår situation spontant föränd-

ras till det bättre, utan att vi behöver välja mellan bra och dåligt.

Det låter ju uppmuntrande. Men ibland är livet fruktansvärt smärtsamt och då är det svårt att acceptera det som händer som gott. Eckhart Tolle må se ut som en snäll hustomte, men han är verkligen ingen gliternisse.

– När allt känns fel, kan du få det att kännas rätt, genom att helt enkelt se det riktiga i situationen. Du har hela tiden ett val. Och världen finns inte där för att du ska bli lycklig – utan för att du ska bli medveten.

Bortom skönheten hos den yttre formen finns det något mer, någonting som inte har något namn, någonting obeskrivligt, ett djupt, inre, heligt väsen. Där det finns skönhet lyser detta inre väsen alltid igenom på något sätt. Men du kan bara se det om du är helt närvarande.

Kan det vara så att detta namnlösa väsen och din närvaro är en och samma sak?

Skulle det finnas där om du inte var närvarande?

Gå djupt in i det. Finn ditt eget svar.

Ur *Lev livet fullt ut i praktiken – meditationer, övningar och principer för ett frigjort liv* av Eckhart Tolle.

Vad är Vedanta?

Vedanta Society of Southern California bildades 1930. Liksom 16 andra Vedantasällskap i Förenta staterna, Europa och Sydamerika står det under andlig ledning av Ramakrishna Order of India.

Vedantasällskapet har hemsidan www.vedanta.org, och det följande bygger på en del av dess innehåll.

Vedantafilosofin lär att allt är *ett* – i mångfalden i kosmos finns en grundläggande enhet.

Enheten är livets sång, universums genomgående tema. Vad vi än ser och upplever är det manifestationer av den eviga, universella enheten.

Gudomligheten, som är kärnan i vårt väsen, är samma gudomlighet som ger liv åt allt i kosmos. Det finns ingen plats där denna gudomlighet, som är botten i oss alla, inte existerar.

Denna enhetstanke kan vara tilltalande för förståndet men är i praktiken svår att helt ta till sig. Det är lätt att känna en enhet med stora och nobla gestalter, och även med träden, vattnen och himlen. Men de flesta av oss ryggas tillbaka inför att uppleva enhet med det grymma, det fula, det avskyvärda. Men enligt Vedanta är det Själ, som finns i mig, Atman, samma Själ som finns i allt annat levande, oavsett om detta är ett helgon, en mördare, en katt, en fluga eller ett träd.

Självet, Atman, finns överallt, förkunnar Isha-upanishaden. "Den som ser alla varelser i Självet och Självet i alla varelser, hatar ingen."

All fruktan och allt elände uppkommer ur vår känsla av separation från den stora kosmiska enheten, som vi tillhör.

Känslan av avskildhet från resten av skapelsen är en missuppfattning, eftersom det utgår från att det existerar något som inte är Gud.

Självet, Atman, är det innersta väsendet i detta universum, det inre väsendet i alla levande varelser. Lyckan tillhör den som vet om detta.

Vedanta förklarar att vår verkliga natur är gudomlig: ren, perfekt, evigt fri. Vi behöver

inte bli Brahman, världsgrunden – vi är Brahman. Vårt sanna jag, Atman, är ett med Brahman.

Men om nu vårt sanna jag är gudomligt, varför inser vi inte detta?

Svaret på den frågan är *maya*, eller okunnighet. Maya är den slöja som döljer vår sanna natur och den sanna naturen hos den värld som omger oss.

Vi vet inte varför maya existerar. Men mayas slöja upphör att finnas till vid kunskapens gryning, när vi inser vår sanna natur.

I Brahman, världsgrunden, lever vi. Allt finns i Brahman, som är alltings innersta natur.

Vi identifierar oss felaktigt med kroppen, sinnet och egot och inte med Atman, det gudomliga Självet. Genom att vi identifierar oss med kroppen och sinnet, fruktar vi sjukdom och död; genom att vi identifierar oss med egot, lider vi av vrede, hat och hundratals andra negativa själstillstånd. Men inget av det vi fruktar kan drabba vår verkliga natur, Atman.

Ramakrishna

Indien har frambragt många andliga giganter. En av de största var Ramakrishna (1836–1886).

Han var ständigt försjunken i tankar på Gud. Ofta gick han in i höga andliga tillstånd där han förenade sig med den Oändliga Verkligheten. För honom var den vedantiska förkunnelsen om alltings enhet mer än en teori; han bokstavligen såg, och visste, att den var sann.

I en törst efter gudomlig sanning följde Ramakrishna olika religiösa vägar, inklusive skilda grenar av hinduismen. Men han praktiserade också Islam och mediterade djupt över Kristus och lärde känna sikhismen och buddhismen, och han upplevde därvid samma gudomliga realitet och kom till slutsatsen att alla religioner leder till samma mål.

Ramakrishna hade en gränslös kärlek till mänskligheten. Han sa ofta att människorna var de högsta manifestationerna av Gud. Den religiösa orden vars tillblivelse Ramakrishna gav inspirationen till, fick som

Vedanta lär att vår verkliga natur är gudomlig och att det sanna målet för mänskligt liv är att uppenbarta denna gudomlighet.

ett väsentligt syfte att tjäna Gud i mänskligheten.

Vivekananda

Swami Vivekananda, eller Narendra (1863–1902) var Ramakrishnas främste lärjunge och en världskänd förespråkare för Vedanta alltifrån sitt framträdande vid det första världsparlamentet för religioner i Chicago 1893, som blev mycket uppmärksammat.

Några uttalanden av Vivekananda:
Den levande Guden är inom dig.
Endast den dyrkar Gud som tjänar alla levande varelser.

Jag tror inte på en Gud eller en religion som inte kan torka tårarna från ankans ansikte eller ge ett stycke bröd till ett föräldralöst barn.

(Se även Sökarens hemsida: www.sokaren.se/INDEX55.HTML.)

Atman, mitt sanna jag, är samma ande som finns i alla, lär Vedanta. Det kan inte finnas två Atman. Medvetande är inte delbart; det är allgenomträngande. Min Atman och din Atman kan inte skiljas från varandra. Därför säger Vedanta: Älska din nästa som dig själv, eftersom din nästa är du själv.

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
Postgiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se
Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson
Prenumeration Helår (6 nr) 260:-
Halvår 160:-
Annonser Ring för prislista
Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund
ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Eva Sanner: Allt finns i nuet	2
Vad är Vedanta?	4
Erland Lagerroth: Naturvetenskapen som ideologi	6
Per Ragnar: Krönika	9
Kerstin Stina Carlsson: Sanning enligt sufismen	10
Kerstin Stina Carlsson: Självet stadier enligt sufismen	12
Varia	14
Läsarforum – debatt Larhammar – Lagerroth	16
Bokrecensioner	18
Bertil Falk: Islam efter terrordåden	23
Café Sokrates	24
Visdomsbladet	26
Jan Romander: Min tro. Psykologisk astrologi	29
Viveka Lindgren Spöken – finns dom?	31

Skilda meningar

I detta nummer har vi bland annat ett meningsutbyte mellan Dan Larhammar och Erland Lagerroth. De ruskar på huvudet åt varandra – den ene har föga förståelse för den andre.

Dan är starkt vetenskapstroende, har tydligen en absolut övertygelse om att det är huvudströmmen inom dagens naturvetenskap som ger en trovärdig beskrivning av verkligheten – det som går vid sidan om vetenskapen idag framstår för honom som pseudovetenskap eller kanske vidskeppelse. Erland uppmärksammar nya tankar, som han anser intressanta och värdefulla.

Jag tycker att människor med Dans läggning skulle kunna tjäna på att vidga sina horisonter – åtminstone på försök – och till exempel ta del av verklighetsbeskrivningar från andlighetens område. Där kan man t ex se att mycket talar *mot* en materialistisk-ateistisk-deterministisk syn på världen och *för* en spiritualistisk, som säger att världsgrunden är icke-materiell, andlig, medvetet skapande.

Dagens vetenskap är inte allt här i världen. Jag tror att en alltför stark tilltro till den kan leda vilse.

Mycket som "skeptiker" och vetenskapstroende vänder sig mot är *idéer* och *spekulationer* som är fullt rimliga utifrån vad vi tror oss veta om världen. Annat är *klara sanningar* som skeptikerna från sin grundsyn inte kan acceptera, t ex existensen av s k paranormala fenomen.

Jag har inte läst någon av Susanna Edhins större böcker och kan därför inte delta i en debatt om hennes vederhäftighet. Bara en allmän reflektion: Det händer nog att nytänkare, pionjärer och profeter i sin entusiasm överdriver en del, men det betyder inte att de i stora stycken inte kan ha rätt. Kanske finns det något viktigt i Susanna Edhins böcker, som man kan ta vara på.

En slagruta äger jag men har aldrig fått den att ge utslag. Men av det jag läst har jag fått intrycket att slagrutefenomenet

är verkligt. Det finns heller inget som säger att det inte *kan* vara äkta. Det kan vara så att slagrutan ger utslag via medvetandet: det undermedvetna förnimmar var exempelvis vatten finns, och talar om detta via ryckningar i nerver. Men det undermedvetnas kunskapsinhämtande förmåga brukar skeptikerna avvisa.

Från en ateistisk utgångspunkt är mycket omöjligt som är fullt rimligt om vi räknar med att universum är *planerat*, att det alltså finns intelligens bakom allt. Om världsgrunden är intelligent, kan bl a astrologi vara inplanerad. Astrologi är således inte i sig något orimligt.

Ett grundfel som ateister och materialister begår är enligt min mening att de tror att vi vet så väldigt mycket om den vidunderliga verkligheten. I själva verket är världen i hög grad obegriplig för oss. Vår s k kunskap består mest av skuggor av sanningen, och av luckor, som efter hand kan komma att fyllas av kunskap – som kanske välter en del gamla sanningar över ända.

Erland Lagerroth bidrar i numret också med några tankar kring den ideologi som bär dagens naturvetenskap. Han lyfter fram nobelpristagaren Ilya Prigogine, som tecknar en bild av naturen som skapande: naturen fungerar som självorganiserande system.

Vi har i detta nummer också en kort presentation av Vedantafilosofin, som är en av mina favoriter inom livsåskådningarnas område och därför ofta tagits upp i denna tidskrift. Jag menar att detta indiska tänkande är viktigt. Det rör sig inte om flummig mystik, utan om djupa, intelligent tankar kring jaget och verkligheten. Dessa tillhör inte naturvetenskapens område, utan filosofins. De bör inte föraktas av de vetenskapstroende.

SM

Vi behöver skeptikerna. Men vi behöver inte alltid hålla med dem.

Erland Lagerroth

Naturvetenskapen som ideologi

Den 27 november 2001 hörde jag ett föredrag av Nils Uddenberg om "Tro och vetande" på Den nya filosoficirkeln i Lund. Det innehöll kanske inte så mycket nytt om det rubricerade ämnet, men mot slutet brände det till, åtminstone för mig. Det gällde Darwins förklaring av evolutionen, alltså tanken att utvecklingen berodde på slumpmässiga variationer, att den inte var målinriktad.

Det var denna tanke, framhölls det, som gjorde att Darwin mötte så häftigt motstånd. Tidigare hade man kunnat skilja mellan sekundära orsaker och primära, och vetenskapsmännen hade kunnat se det så att de på vardagarna utforskade de sekundära orsakerna, medan de på söndagarna kunde gå i kyrkan och där hylla den primära orsaken, Gud. Men Darwin rationaliserade bort den primära orsaken: *allt* var ett verk av slumpen. Detta hade man mycket svårt att acceptera. Och Uddenberg nämnde att en av de första entusiastiska darwinisterna i Sverige, botanisten Fredrik

Darwin, slumpeteorins fader

Areschough i Lund, menade att det ändå måste finnas en vilja som ledde utvecklingen, ledde den mot människan.

Men i dag, framhöll föredrags-hållaren, är det allmänt accepterat i naturvetenskapen, att kemiska och fysikaliska processer slumpmässigt leder utvecklingen. Och med stark emfas betecknade han detta som "den djupt naturvetenskapliga tanken".

Till sist berördes också frågan om hur objektiv vetenskapen kan vara. Styr inte den som så mycket annat av ideologier? Och Uddenberg refererade till Bengt Olle Bengtssons bok *Genetik och politik*, där det påvisas att de klassiska genetikerna i Lund i början av 1900-talet hade stora politiska idéer och att detta påverkade deras forskning. Men, framhöll Uddenberg, deras resultat har ändå stått sig. Vetenskapen kan leva trots att utövarna "är nästan blinda av sin ideologiska övertygelse".

På hemvägen funderade jag över detta slut på föredraget. Den rena, objektiva vetenskapen förutsattes vara främmande för ideologier, och samtidigt betecknades uppfattningen att utvecklingen slumpmässigt styrs av kemiska och fysikaliska processer som "den djupt naturvetenskapliga tanken". Om denna tanke är djupt naturvetenskaplig, måste det betyda att den på något sätt är konstitutiv för naturvetenskapen. Och man behöver inte tveka om på vad sätt: grundläggande för den moderna vetenskapen från 1600-talet, för Galileis och Newtons vetenskap, var att man enbart skulle syssla med det som kan mätas, alltså med kvantitativa fakta, enbart sökas svar på frågan "hur" och inte "varför". Frågor om mål och mening var a priori uteslagna. Denna hållning blev också grundläggande för den vetenskapsakademi, Royal Society, som bildades i London, liksom för dess syster-

organisationer i andra länder. Darwin bidrog sedan med att fokusera slumpen.

Om detta skulle väl inte vara så mycket att säga, om det inte hade funnits andra uppfattningar om naturen. Men just detta är fallet, inte bara så, att man hade en annan uppfattning, innan Darwins slumplära blev allmänt accepterad, utan också så att det i dag växer fram en allt starkare alternativ vetenskap. Betyder det inte att den naturvetenskap som Uddenberg talade om och som hans kolleger inom etablissemangen hyllar, *själv är en ideologi*? En ideologi som delar egenskapen med andra ideologier att inte vara objektiv. Denna naturvetenskap är knappast en förutsättningslös vetenskap om naturen utan en vetenskap om naturen på särskilt sätt, med särskild grundhållning.

Men hur skulle man då i dag kunna tänka sig en annan möjlighet? För att förstå det bör man betrakta de instanser som historiskt sett varit parter i målet, nämligen Gud, människan och naturen. Till en början var det Gud som var den aktiva: det var – enligt Första Mosebok – han som skapade både naturen och människan och sedan handskades med båda efter eget gottfinnande. Men med den moderna vetenskapen från 1600-talet och inte minst med den teknik som följde i dess spår trädde människan alltmer fram som likaberättigad part: hon visade sig i hög grad kunna vara aktiv och skapande. Och när sedan sekulariseringen satte in och Gud föll bort, stod människan ensam kvar som den handlande och skapande.

Den tredje parten, naturen, har (utom i tankemönster som magi och alkemi) hela tiden bara setts som passivt objekt för Guds eller människans manipulationer, ett passivt objekt som i den analytiska naturvetenskapens ideologi därtill har reducerats till atomer, atomdelar, kvarkar, strängar.

Men om man inte på detta sätt denaturerar naturen till dess minsta beståndsdelar utan låter den förbli vad den är, nämligen ett hav av dynamiska helheter, verkande system, blir bilden en annan. Då kan man, som strax skall visas, se att också denna tredje part kan vara aktiv, kan agera och det på ett allt annat än slumpartat sätt. Då kan naturen överta Guds roll och skapa sig själv – och till sist också människan. Den värld vi lever i är långt mer lik oss själva än den naturvetenskapliga ideologin har låtit oss tro.

Detta är dock ett alternativt sätt att tänka, som på flera sätt är motbjudande för den etablerade vetenskapen. För det första avviker man då från de stora mönstren från 1600-talet: Galilei, Descartes, Newton, som just knäsatte principen om en analytisk naturvetenskap som reducerar allt till dess minsta beståndsdelar och elementära lagar.

För det andra skulle ett erkännande av naturen som aktiv part, sidoställd med människan, innebära ett fjärde steg i den detronisering av människan, där de tre första stegen är välbekanta: Kopernikus förvisar jorden från dess position som världsalltets mitt till att vara en satellit kring solen; Darwin förvisar människan från hennes plats som Guds avbild till en sen produkt av evolutionen; Freud visar att människan inte ens är herre i sitt eget hus utan avhängig, för att inte säga styrd, av sitt omedvetna. Denna fjärde detronisering innebär nu att det passiva objekt som människan alltmer har vant sig vid att se blott som medel och material för sina egna skapelser och syften, är hennes jämlike som handlande, som agent i rum och tid.

Man förstår nu bättre det förbittrade motståndet mot alla försök att tänka annorlunda: det är fråga om att stöta bort en främmande kropp, att med alla medel försvara den stora arvsföljd som den etablerade naturvetenskapen är byggd över, dess ideologi.

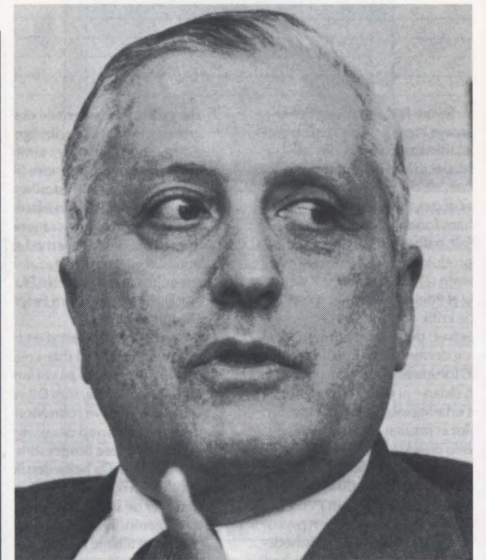
Men hur skall man då tänka sig en alternativ naturvetenskap som förstår naturen som meningsfullt handlande? Också då är det fråga om fysiska och kemiska processer, men nu inte för materiens smådelar (inklusive DNA-molekylen) utan för de helheter och system som omsevis har kallats *dissipativa strukturer* och *självorganiserande system*. De uppfyller vår värld, alltifrån virveln, ljuslågorna och snurrarna till solenergin

oändligt förgrenade kretslopp på jorden innefattande vädret, klimatet, havsströmmar, vattnets och andra ämnens kretslopp; alltifrån de minsta ekologiska system till det största: jorden själv, "Gaia"; alltifrån den levande cellen över de stora systemen i kroppen till organismen själv. Och dessa fungerar allt annat än slumpvis: med hjälp av den underbara feedbackmekanismen strävar de, så länge energi finns att tillgå, efter att förverkliga och upprätthålla sig själva. Blir störningarna utifrån och/eller inifrån inte alltför stora, förmår de ofta nog att omvandla sig själva, så att de kan fortleva under de nya livsbetingelserna. Men det är, väl att märka, inte fråga om passiv anpassning utan om aktivt nyskapande i samverkan med omgivningen.

Från oväntat håll, från naturen själv, återkommer här aktivitet, målinriktning och mening till den värld, som i den naturvetenskapliga ideologin har reducerats till enbart "objekt". Och vi kan förstå att felet med "materialismen" inte var att den var en lära om materien, utan att den *inte förstod sig på materien*. På grund av den analytiska reduktionismen var den oförmögen att se att naturen fungerar som självorganiserande system. Förmågan att se och förstå i helheter tycks nära nog ha försvunnit i den "moderna" vetenskapens 350-åriga tradition.

En komplikation till det nu sagda kan sägas vara att den främste skaparen av detta nya betraktelsesätt, Ilya Prigogine, år 1977 fick nobelpriset (i kemi) naturvetenskapens högsta erkännande. Men Prigogine är en omstridd person. Han är professor både i Bryssel och i Austin, Texas, han är hedersdoktor vid ett 50-tal universitet, och fem institut för studier av komplexa system är uppkallade efter honom. Den belgiske kungen har adlat honom till vicomte.

Det har också sagts mig att "det låg i luften" hösten 1977 att Prigogine skulle få nobelpriset; hans resultat och tankar hade då hunnit bli kända men kunde ändå upplevas som nya och lovande. Men hans kandidatur tycks i första hand ha drivits av hans professorskollega i fysikalisk kemi i Uppsala, Stig Claesson, som var vän med honom och beundrare av hans forskning sedan många år. Och priset har på intet sätt gjort Prigogine sakrosankt, särskilt inte bland fysiker, som med honom förlorade det tolkningsföretade de haft i 300 år. Det

Ilya Prigogine ser självorganiserande system i naturen.

har berättats mig att vid Prigogines nobelföreläsning 1977 lämnade en del fysikprofessorer lokalen. Den dansk-amerikanske fysikern Per Bak betecknar hans verksamhet som "pseudovetenskap" och hans produktion som "stolliga uppsatser", och den svenske molekylärbologen Dan Larhammar uppfattar hans idéer som "spekulationer", som haft inflytande "huvudsakligen bland ickeexperter". Och Larhammar citerar en recension i *American Journal of Physics* som talar om "prigoginskt nonsens" och att dennes generaliseringar "är samtliga fel".

Alla är dock inte lika rabiata. Nils Uddenberg själv är mer vidsynt, något som framgår av hans perspektivrika bok *Ett djur bland andra?* (1993). Han refererar klagande huvudtankarna hos Prigogine, om också med ett frågetecken i rubriken: "Ett organiskt universum?", som säkrar reträttvägen. Och han medger att ändamålsförklaringar förekommer i biologin, även om han understryker att det inte är fråga om teleologi utan om *teleonomi*, inte om Guds avsikt utan om organismens egen. Han har också sinne för vikten av våra estetiska upplevelser av naturen.

Men där går så att säga gränsen. Trots erkännandet av organismernas strävan att "förverkliga sig själva" hävdar han ändå med Monod slumpens herravälde. "Det finns inget naturens slutliga mål." Det gör det kanske inte, men det är onekligen påfallande att utvecklingen gått "uppåt", mot allt mer komplicerade varelser, av vilka människan är den tills

vidare senaste. Att hävda att detta beror på ren slump – att vi lever i en "hoppansvärld", som Ken Wilber formulerat det – är inte mer trovärdigt än att det skulle bero på de självorganiserande systemens ständiga överskridanden av sin tidigare, enklare skapnad. Eller som Erich Jantsch har uttryckt det: "Evolutionens syfte, liksom dess riktning, är inte föreskrivna; de utvecklas tillsammans med systemen som bär evolutionen." "Evolutionen ger mening först i *afterhand*." Men i dag är det lika *comme-il-faut* att bekänna sig till slumpen som det tidigare var att tro på Gud.

Däremot är det nog fåfängt att tänka sig någon "övermänsklig intelligens", som har skapat världen och bestämt vart det skall bära hän. Intelligensen är en alldeles för svag kraft för detta, har för begränsad räckvidd – den förmår inte behärska de feed-back-processer som gör det möjligt för oss att stå och gå och cykla, som reglerar och säkrar alla processer i vår kropp och som driver hela utvecklingen framåt.

Det märkligaste med Prigogines världsbild är alltså att naturen i den skapar sig själv, och vid "instabilitetströsklar", framkallade av yttre eller inre störningar, omskapar och förnyar sig till den underbara mångfald, som vi har privilegiet att leva i i dag. I motsats till Newton har Prigogine därmed skapat en teori, en världsbild, som omfattar *både* materien och livet, naturen och människan, och på så sätt är han större än Newton.

Ett slag av de störningar som medför förnyelse är naturligtvis de mutationer som neodarwinismen ser som (de enda) upphoven till förändringar. I övrigt tycks dock en svårighet med Prigogines världsbild vara att förvärvade egenskaper inte nedärvs, så är i alla fall evolutionsbiologins centrala dogm. Riktigt så enkelt är det dock inte, men det skulle föra

för långt att här söka demonstrera det. I stället får jag hänvisa till fyra verk, som ger en mer nyanserad bild. Först två grundläggande arbeten: *The Self-Organizing Universe* av Erich Jantsch (1980; på tyska 1979) och *Ordning ur kaos* av Ilya Prigogine och Isabelle Stengers (fransk originalupplaga *La nouvelle alliance* 1979, svensk upplaga 1984 och 1985). Men därtill också två stora volymer som fokuserar just den biologiska problematiken under livets utveckling på jorden: Lynn Margulis och Dorion Sagan, *What is Life?* (1995) och Elisabet Sahtouris, *Earthdance: Living Systems in Evolution* (1999).

Här kan man lära att vi lugnt kan lägga åt sidan den gamla naturvetenskapens mekanistiska, deterministiska världsbild, som lämnat människan ensam i ett likgiltigt universum, "varur hon framstigit genom en slump" (Monod). En världsbild som under hundrafemtio år har hotat att ta livsmodet från oss och som hos Camus har framfört vår tids "Myten om Sisufos". I stället kan vi glädja oss åt en värld som är som vi, bara vi inte i Descartes och Newtons anda slår sönder den innan vi hinner se vilket under den är

med alla sina mirakulöst fungerande självorganiserande system.

(Jag har avsiktligt utelämnat frågan om det stora sammanhanget, om utvecklingens riktning och eventuella mål. Det finns också i dag starka krafter som hävdar ett sådant övergripande sammanhang och gör det på basis av kunskaper eller upplevelser under meditation och kontemplation. Den som har imponerat mest på mig av dessa är Ken Wilber, och om hans världssyn har jag skrivit en större uppsats i Vetenskapssocietetens i Lund Årsbok 1999–2000. /Den kan laddas ner från min hemsida <http://home.swipnet.se/erland-lagerroth/>

Jag har inga sådana upplevelser, bara en stark känsla för världen som under, som helgedom. Men jag är öppen för andras erfarenheter och inte inskränkt nog att försvära mig åt en tillfällig ideologi, låt vara 300 år gammal; inte högmodig nog att förkasta hela den tradition av mystik, som går genom mänsklighetens historia. De stora mystikerna betraktas ju än i dag med respekt i vår kultur, och denna respekt måste omfatta även de erfarenheter de har att delge oss, den världsbild de gett oss i arv.)

Böcker av Marko Pogacnik

LäkeDOM för jorden nyhet

Ger klarhet i jordläkningens grunder. 235 sid. Pris 215:-

Naturandar och elementarväsen

Ett banbrytande standardverk. 231 sid. Pris 210:-

Sätt in pengarna på vårt postgiro 441 55 86-9 eller bankgiro 5040-0126 och ange boktitel, namn och adress på talongen, så kommer böckerna hem i brevlådan!

Nova Förlag, Kungsgatan 2 B, 223 50 Lund
Tel: 046-12 12 48 E-post: info@novaforlag.nu

DIN KÄRLEKSFULLA SJÄL av homeopaten Pär Wahlström

Hur kan man bli av med sina rädslor och negativa tankar och nå fram till ett högre medvetande och villkorslös kärlek? Detta är boken som hjälper dig förändra det i ditt liv som du vill förändra. Konkreta övningar, affirmationer och lätta meditationer beskrivs som ett stöd för din utveckling. Beställ den idag! Pris kr 249.- inkl moms och porto.

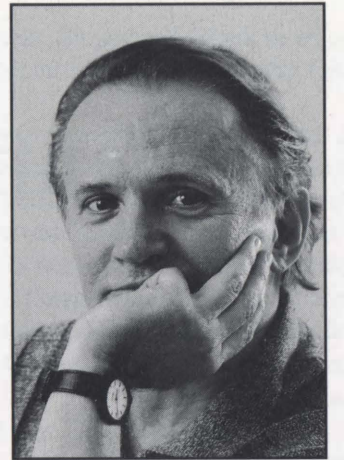
HELANDE MUSIK av den irländske kompositören Seamus Byrne.

"This is healing music. Allow it to flow through you. Relax and the God of love and kindness will bring quiet to your soul and peace to your heart" En avkopplande och meditativ musik som bringar frid och harmoni i ditt inre. CD:n The Healer kr 189.- inkl moms och porto. PAKETPRIS BOK + CD. Köp både bok & cd för kr 349 (och spara 89.- kr)

EVIA FÖRLAG & WEBSHOP, Nygatan 2 B, 561 41 Huskvarna Tel 0736-579400
Epost order@evia.nu Butik på nätet: www.evia.nu Musik, böcker och resor som får dig att lyfta!

Krönika

Per Ragnar

Luther på våra axlar. Det lutherska arvet. Luther som allt eländes upphov.

Det är bilden av reformatorn.

Den 1.1. år 2000 bestämdes att Svenska Kyrkan fortsättningsvis skall vara en evangelisk-luthersk kyrka.

Trots att Luther själv protesterar:

– Detta är viktigt för mej att det framhålls för alla uttolkare: jag ska be att man tiger med mitt namn! Vad är Luther? Läran är dock inte min och jag är inte korsfäst för någon. Hur kommer det sig att man nämner Kristi barn med mitt gudlösa namn, jag arma, stinkande lump? Det är förvisso en Annan som sätter hjulen i rörelse.

Så vem är han, munken, som för femhundra år sen från en liten håla i Tyskland höjde hand och röst mot den allsmäktige Påven i Rom, förvaltare av Kristi nycklar?

En modern sökare! En mystiker. Jag lovar, jag har umgåtts med karln i snart fem år nu. Först tänkte jag skriva en bok för att ta livet av honom en gång för alla. Vad ska vi med en sådan mörkerman till? Vad kyrkan idag behöver är ljus och kärlek och medmänsklighet.

Den Luther vi idag tror oss känna kommer ifrån väckelserörelsen och ifrån egenmäktiga sockenpräster i glesbygden och deras dragglände med katekesen.

Nu ska ni få lyssna till Luthers egna ord, de kommer att överraska er.

– En syn från himmelen har kallat mej.

– Jag har evangelium inte från människor utan endast ifrån himmelen. Man har rätt att betvivla att jag är kallad av Herren men jag kan aldrig betvivla det jag hört och sett. Den helige Ande talar genom min mun.

Så talar en sann mystiker.

– Likväl har jag, Fader, och det vet du, inte lärt mej min teologi på en gång

utan jag har tvingats grubbla djupare och djupare. Därvidlag så vet jag nu att även min ångest, mina anfäktelser har varit mej behjälpliga. För hur ska man kunna lära sej något om livet utan erfarenheter och praxis? Det finns alltid mer att lära, att utveckla, att inse.

Och vilken meditatör och läsare av Sökaren kan inte känna igen sej i dessa ord:

– Aldrig är jag lyckligare än i de där få, gyllene stunderna av oberört lugn, en stilla, fri, fullkomlig likgiltighet i alla ting, vare sej det gäller ont eller gott.

Och ännu en för Sökaren identifierbar mening:

– Men mest Gud är du för mej inte en vilande makt men en verkande makt och en ständig verksamhet som oavbrutet är i rörelse och verkar. Vilar gör du inte Gud, men verkar oupphörligt.

Detta synsätt kallas idag process-teologi, en evigt pågående skapelse.

Och den som funderat över karma och orsak och verkan bör begrunda dessa Lutherord:

– Det finns en "stund" för allting då det måste ske. Klockan kan inte slå ett förrän den slagit tolv. Det kan inte bli sommar förrän det varit vinter.

Det kan inte bli kväll förrän det varit dag.

Gud räcker människan Nuet jämte de i Nuet liggande relationerna till människor i omgivningen och till bestämda arbetsuppgifter. Att gripa Nuet och den av Gud givna vardagen, det är att gå in i kallelsen. Då realiseras det av Gud bestämda innehållet i stunden, i vardagens eviga Nu.

Och ni som grubblar över klosterliv, hör Luthers ord efter 19 år som munk:

– I ett kloster är Kristus inte närvarande, han är utestängd därför att där är den vanliga människan utestängd. I ett

kloster så gör man gåringar för att själv helgas fram. Den som söker sej till ett kloster söker på olika sätt att undvika vanliga människors vardagsliv och påfrestningar.

Och så uppmaningen till dagens stressade och utbrända människor:

– Betrakta det diande barnet, krama din kvinna. Fly ensamheten. Diskutera vad som händer i Venedig eller nåt annat meningslöst. (Vi behöver alltså klockan tre-kaffets gemenskap, prata lite skit och skvallra!) Eva råkade illa ut när hon promenerade ensam i lustgården. Jag har mina värsta frestelser när jag är för mej själv.

– Dansa, skämta, sjung! Djävulen avskyr musik eftersom den skänker glädje.

Och glöm aldrig, Vår Herre har humor, använd er av den så får ni färre bekymmer.

Vill ni veta mer om den okände reformatorn, läs min bok: *Luther, död eller levande* (Verbum) eller kolla upp när jag kommer till din kyrka (70 kyrkor väntar över hela landet) med programmet: Luther, trångsynt glädjedödare eller livsglad rebell?

Sanning enligt sufismen

Av Kerstin Stina Carlsson

”En av Guds 99 egenskaper är Sanningen.”

Inom sufismen, som är en mystik gren av Islam, räknar man med fyra utvecklingsstadier:

Shariah (religiös lag)
Tariqah (den mystika vägen)
Haqiqah (Sanningen) och
Marifah (Gnosis).

Vart och ett bygger på det föregående stadiet.

Shariah är grundläggande för de tre följande stadierna. Det består till största delen av etik och moral som finns inom Islam likaväl som inom andra religioner. Shariah ger vägledning för ett gott och rättfärdigt liv. Att försöka gå sufismens väg utan att följa shariah är som att bygga ett hus på en grund av sand. Utan ett liv på en solid grund av etiska principer uppstår ingen sann mystik. På arabiska betyder shariah ”väg”. Det är en vältrafikerad rutt, ett tydligt spår som alla kan följa.

Därefter kommer tariqah, som syftar på andliga övningar som sufierna ägnar sig åt. Ordagrant översatt betyder tariqah en stig i öknen som beduinerna följde när de tog sig från den ena oasen till den andra. En sådan stig är inte tydligt markerad som en vanlig väg. Ofta kan man inte ens se den. För att hitta rätt måste man känna till den väl eller också behöver man en vägvisare som känner oasens läge och de lokala hållpunkterna. På samma sätt som shariah avser religionens yttre dimension, så avser tariqah sufismens inre övningar. Den guide som behövs för att hitta tariqahs väg är sufiläraren. Shariah har kommit till för att underlätta det yttre livet dag för dag, medan tariqah har utformats för att göra det inre livet äkta och enkelt. Det ena stöder det andra.

Det tredje stadiet är haqiqah eller Sanningen. Haqiqah syftar på den inre meningen i de övningar och råd som finns i shariah och tariqah, och det är att dessa övningar och råd ska leda till en mystik erfarenhet, en direkt erfarenhet av Guds närvaro i vårt inre. Utan den erfarenheten, utan den inre förståelse som kommer av denna erfarenhet, följer sökaren mekaniskt andras övningar och lärdomar och försöker ta efter de som vet, de som har kommit fram till haqiqas ”hållplats”. Haqiqa bekräftar och slår fast de två första stadiernas övningar.

Det fjärde stadiet är marifah eller Gnosis. Gnosis är högre visdom eller kunskap om andlig sanning. Detta är en djup nivå av inre vetande bortom haqiqah och marifah och syftar mera till en ständig anpassning till Gud och Sanningen än till en kortvarig erfarenhet av Gud. Marifah är att känna Verkligheten, en känedom som bara ett fåtal har uppnått. Detta stadium är budbärarnas, profeternas, de stora helgonens och de visas ”hållplats”.

Sufimästaren Ibn 'Arabi förklarade de fyra stadierna på följande sätt:

På lagens nivå (shariah) är det ”ditt och mitt”. Det betyder att lagen garanterar de individuella rättigheterna och de etiska relationerna människor emellan.

På nästa nivå, den sufiska mystika vägen (tariqah) är ”mitt ditt och ditt mitt”. Sufierna förväntas behandla varandra som systemer och bröder, öppna sina hem, sina hjärtan och sina penningpåsar för varandra.

På Sanningens nivå (haqiqah) finns det ”inte något mitt och ditt”. Sufierna på den här nivån inser att allt kommer från Gud, att de i verkligheten enbart tar hand om och vårdar Skapelsen och inte ”äger” någonting. De som inser Sanningen, har kommit bortom beroendet av ägodelar och beroendet av andra yttre bekräftelser som t.ex. berömmelse och samhällsställning.

På Gnosis nivå (marifah) finns inte ”jag och du”. På denna slutliga nivå har individen insett att allt är Gud och att inte något eller någon är avskild från Gud.

Sanningen är inte densamma på alla nivåer

Det som är rätt på en nivå av förståelse kanske inte är det på en annan. På första nivån (shariah) t.ex. fastar man på grund av att den yttre lagen påbjuder det, men enligt andra nivån (tariqah) sufiernas väg, är det viktigaste skälet för fastan att utveckla självdisciplin och att kontrollera det omätliga egot. Om en person som fastat känner sig rättfärdig därför att han följt lagen, så är det rent tekniskt sant, men enligt sufiernas väg blir fastan då misslyckad.

Ett annat exempel kommer från den berömda historien om Mansur al-Hallaj som avrättades därför att han öppet hade sagt ”Ana al Haqq”, som betyder ”Jag är Sanningen”. Enligt Islam är en av Guds 99 egenskaper Sanningen, och enligt lagen är det absolut förbjudet att kalla sig själv Gud, och på Mansur al-Hallajs tid var det traditionella straffet döden för detta yttersta katteri. Ser man det emellertid från det tredje stadiets (haqiqahs) Sanningens, synvinkel, finns det Gudomliga i det innersta av varje människa, som därför borde bli hedrad som ett Guds tempel.

Att öppna hjärtat

Den store sufiläraren och poeten Rumi menar att kärlekens kraft är det enda som kan överskrida förnuftets begränsningar, kunskapens uppdelning och den normala medvetenhetens isolering. Den kärlek han upplevde var inte bara en sensuell glädje utan kan mera beskrivas som en kärlek till allt, en kärlek till själva

Skapelsen. Kärleken är en kapacitet som hela tiden expanderar och som kulminerar i förvisning om att det inte finns något i denna värld eller i den nästa som inte är både älskat och älskande.

Att se Gud som den Älskade, vilket förekommer i både kristna och sufiska skrifter, har sitt ursprung i en direkt erfarenhet. Scheik Muzaffer har skrivit: ”Guds innersta natur är kärlek och sufiernas väg är kärlekens väg ... Kärlek är att se det som är gott och vackert i allt. Det är att lära av allt, att se Guds gåvor och Guds generositet i allt. Det är att vara tacksam för alla Guds gåvor. Sufierna berättar att genom att rikta sin energi på kärlek till Gud får de ett gensvar. De känner att Gud också älskar dem. Inom sufismen säger man att om du går två steg mot Gud, så springer Gud i sin tur mot dig. Kärlek leder den som älskar till förening med den älskade. Precis på samma sätt är det i en personlig relation. Kärleksfulla handlingar framkallar och uppväcker kärlek hos båda parter.

Rumi sammanfattar det ovanstående på följande sätt.

Jag har använt mitt liv, mitt hjärta
och mina ögon på detta sätt.
Jag trodde att älska
och den älskade var olika.
Nu vet jag att de är samma.
Jag såg två när det var en.

En av de mest grundläggande sufiska övningarna för att öppna hjärtat är Hågkomst. Det har fyra grundbetydelser.

För det första är det en övning i att alltid vara medveten om Gud. Det blir på så sätt motsatsen till ouppmärksamhet. Bön är Hågkomst. Den gör sufiern medveten om Guds närvaro.

För det andra är Hågkomst en upprepning av en mystik formel eller ett gudomligt namn som t.ex. ”Det finns ingen Gud utom Allah”, ”Livet (ya Hayy)” eller ”Sanningen (ya Haqq)”.

För det tredje betyder Hågkomst ett tillfälligt inre tillstånd då medvetenheten om Gud så överväldigar personen att han eller hon åtminstone för ett ögonblick är helt avskild från världsliga bekymmer. Det är hjärtats Hågkomst.

För det fjärde är Hågkomst ett djupt stabilt inre tillstånd då åkallan och medvetenhet har blivit konstant. Det är själens Hågkomst.

Att tjäna Skapelsen

En grundläggande sufiprincip är att leva i världen men ändå kunna fullfölja de högsta målen enligt mystiken. Att tjäna andra är i verkligheten att tjäna Gud, och det anses av många helgon vara den förnämsta formen av tillbedjan. Det är inte tillräckligt att älska eller att veta. Vi måste också handla utifrån vår kärlek och vårt vetande.

Att tjäna kommer från att älska. Sufiern inspireras av att älska och tjäna andra. Genom att först sträva efter att bli Guds tjänare kan sedan sufiern tjäna Guds skapelse. Till och med att vattna en blomma är exempel på detta sorts tjänande.

Att tjäna är även det ett slags tillbedjan och en kraftfull metod för att förändra sig själv. När vi tjänar gör vi det emellertid ofta av själviska skäl. Vi tjänar för att vi vill bli belönade med pengar och tacksamhet eller för att bli berömda. Men med tjänande menar sufiern tjänande för Guds skull utan tanke på att få något i gengäld. Detta sorts tjänande kommer när vi inser att vi är en del av Guds skapelse, och när vi tjänar skapelsen tjänar vi också vår Skapare – inte för att få någon ”himmelsk” belöning

utan av kärlek och tacksamhet. En gammal scheik sa en gång att ”tjänande utan kärlek är som ett vackert lik. Den yttre formen är vacker men den är livlös”.

Tjänande behöver inte vara något storslaget eller dramatiskt vilket följande sufiberättelse vill ge oss ett exempel på.

För mycket länge sedan ägnade en av de ottomanska sultanernas mödrar mycket tid åt välgörenhet. Hon lät bygga moskéer och ett stort sjukhus och även brunnar för allmänt bruk i de delar av Istanbul som var utan vatten. En dag gick hon ut för att se på konstruktionen till det sjukhus hon lät bygga och då såg hon en myra falla ner i våt betong. Hon lyfte upp myran och placerade den på marken.

Några år senare dog hon. Den natten uppenbarade hon sig för en av sina vänner i en dröm. Hon lyste av glädje och inre skönhet. Hennes vän frågade henne om hon kommit till Paradiset på grund av all sin välgörenhet och då svarade hon: ”Jag är i Paradiset, men inte på grund av någon välgörenhet utan på grund av en myra.”

Källa: *Essential Sufism*. Edited by James Fadiman and Robert Frager.

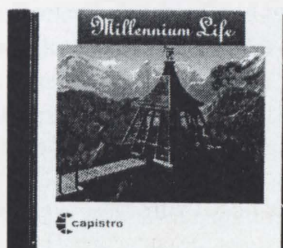
O ni som lyssnat på allt tal om kärlek!

Si! Vad är ord i örat jämfört med ögats skådande?

Rumi

Musik för livet!

Livet är en gåva.
Underhåll den gåvan!
Denna skiva är
designad för att hjälpa
dig att slappna av och
njuta mer av livet.
Den minskar stress och
ökar din egen inre kraft.

**Ge dig själv en stunds avslappning
ett par gånger i veckan.**

*Millennium Life kostar 149 kr inklusive moms,
Inga andra avgifter tillkommer. Skivan innehåller
fyra spår och är totalt tjugo minuter lång.*

Gör så här!

1. Sätt in 149:- på pg 38 75 03-6 298:- för två CD osv.
2. Ange namn och adress på talongen.
3. Vi skickar skivan direkt till dig med en följesedel.

INBETALNING/GJELNING A	Uppskattad Gåva!
38 75 03 - 6	
Capistro ab	
Ditt namn	
Adress	
Postadress	
149 . -	
capistro ab Näverlursv 3 435 44 Mölnlycke www.capistro.com	

Självet stadier enligt sufismen

Av Kerstin Stina Carlsson

När själen förkroppsligas, fångas den av den materiella skapelsen och glömmar bort sin ursprungliga natur, och det är då självet skapas.

Enligt sufismen är målet för all mystik att rena hjärtat, träna och transformera självet och att finna Gud. Man räknar med att självet har många möjliga stadier och dessa graderas utifrån en skala från lågt till högt. (För enkelhetens skull använder även jag den graderingen i den här artikeln, trots att jag personligen föredrar att se självet eller personlighetens utvecklingsmöjligheter som en rörelse utåt i stället för uppåt.)

Självet är inte ett ting eller en statisk struktur utan mera en levande process i psyket. Den arabiska termen för självet är besläktad med orden för "andedräkt", "själ", "essens", och "natur" och syftar på den process som uppstår när kroppen och själen påverkar varandra. När själen förkroppsligas, fångas den av den materiella skapelsen och glömmar bort sin ursprungliga natur, och det är då självet skapas.

Enligt många sufilarare har självet sju stadier. Det är sju utvecklingsstadier, som sträcker sig från det mest egoistiska till det helt och hållet egobefriade stadiet.

1. Det dominerande självet. På den första nivån försöker självet behärska och kontrollera andra individer. Där finns stor självvisshet och liten moralisk känsla eller medkänsla.

Beskrivningar av denna nivå liknar beskrivningar av det som kallas id inom den psykoanalytiska teorin; det är nära förbundet med begär och aggression. Andra exempel på den här nivåns karaktärsdrag är raseri, girighet, passion och avundsjuka. För att kunna förändras måste man komma till insikt om att man behöver förändras precis som en alkoholist behöver erkänna att han eller hon är beroende av alkohol.

2. Det ångerfulla (regretful) självet. Har man inte utvecklats bortom den första nivån är man omedveten, men allteftersom medvetenheten växer får man en del insikter, kanske för första gången i livet. Så småningom inser det ångerfulla självet de negativa effekterna av det vanemässigt självcentrerade förhållningssättet till världen. Fortfarande dominerar behov och begär, men då och då ångrar man sig och försöker följa högre impulser.

Scheik ¹⁾ Muzaffer påpekar: "Det pågår en kamp mellan det lägre självet och själen. Denna kamp pågår hela livet. Frågan är vem som kommer att bestämma över vem? Om själen får bestämma över självet, då blir du någon som är medveten, någon som omfattar Sanningen. Om det lägre självet får bestämma över själen däremot, så blir du någon som förnekar Sanningen.

På denna andra nivå har inte människan någon större möj-

lighet att förändra sitt sätt att leva. Men allteftersom bristerna blir allt tydligare, växer behovet att förändras.

3. Det inspirerade självet. På nästa nivå börjar sökaren finna äkta nöje i bön, meditation och andra andliga övningar. Nu kan individen även få smaka på glädjen av andliga upplevelser. Sökaren blir också på allvar motiverad av sådana ideal som medkänsla, tjänande och moraliska värden. Detta är början på sufismens verkliga tillämpning. Före detta stadium är det bästa, som någon kan åstadkomma, yttre förståelse och en mekanisk yttre gudsdyrkan. Trots att man inte är fri från egot eller från begär så reduceras styrkan av dessa krafter påverkan på självet. Vad som är väsentligt här är att försöka leva utifrån dessa högre värderingar. Om inte de nya värderingarna blir till en naturlig del av det sätt man lever på, så kommer de att tyna bort.

4. Det tillfredsställda självet (the contented self). Sökaren har nu frid i sitt inre. Strävandena från de tidigare stadierna är nu till stor del över. De gamla begärens är inte längre lika uttalade. Denna nivå av självet gör att man finner tillfredsställelse i att vara tolerant, tacksam, tillitsfull och vördnadsfull. Om man därtill accepterar nackdelar med samma jämnmod som man accepterar fördelar, kan man kanske säga att man nått det tillfredsställda stadiets nivå.

Genom att släppa taget om det som tidigare åsamkat oro kommer självet därför i närmare kontakt med det Gudomliga och börjar "återanpassningen" som en del av den universella själen.

5. Det nöjda självet (the pleased self). På det här stadiet är individen inte bara nöjd med sin lott utan t.o.m. nöjd med livets svårigheter och utmaningar därför att man inser att de kommer från Gud. Stadiet skiljer sig mycket från det sätt på vilket vi oftast uppfattar världen, då vi vanligtvis söker efter glädje och försöker undvika smärta.

6. Självet uppfyllt av Guds vilja (the self pleasing God). De som nått nästa stadium inser att all handlingskraft kommer från Gud och att de inte förmår något av sig själva. De är inte längre rädda för någonting eller ber om någonting. Sufihelgonet Ibn 'Arabi beskriver detta stadium som ett inre äktenskap mellan självet och själen. Ett själv som är uppfyllt av Gud ²⁾ har uppnått äkta inre förening och helhet. Under tidigare stadier kämpar människor med världen därför att de upplever mångfald alldeles som när en sönderslagen spegel skapar tusentals olika reflexer av en enda bild. Om spegeln kunde bli hel igen skulle

den reflektera en enda bild. När den inre mångfalden helas upplever sufierna världen som hel och förenad.

7. Det rena Självet (the pure Self). De få som har uppnått det slutliga stadiet, har helt och hållet transformerat självet. Då finns det inget ego eller enskilt själv kvar utan bara förening med Gud. På det här stadiet har individen verkligen insett sanningen att "Det finns ingen Gud utom Gud".

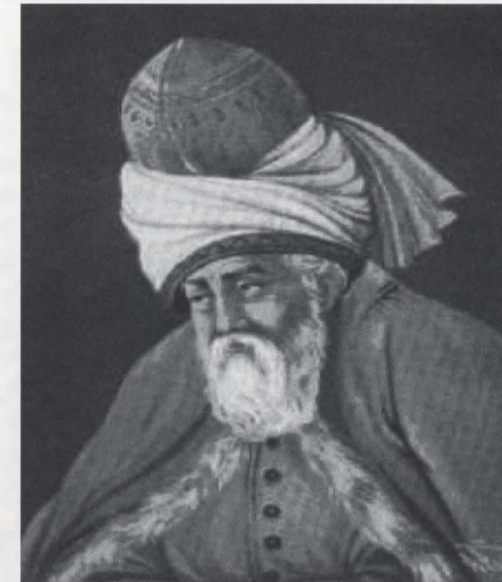
Rumi beskriver detta stadium för oss.

Om du kunde bli kvitt dig själv bara en enda gång, skulle hemligheternas hemlighet öppna sig för dig. Ansiktet av det okända gömt bortom universum skulle uppenbara sig på din uppfattningsförmågas spegel.

Källa: *Essential Sufism*. Edited by James Fadiman & Robert Frager.

Kommentarer

I esoterisk religiös och andlig litteratur talas det oftast om själens och inte självet utveckling. För de läsare som är

Sufiskalden Rumi

intresserade av att veta mera om människosjälens möjligheter att utvecklas finns en hel del relativt nyutkommen litteratur som på ett tydligt och begripligt sätt beskriver denna process, och en bok som jag själv uppskattar mycket och haft stor nytta av är *Själens fem stadier* av Harry R. Moody. ³⁾ Den innehåller exempel från många av de stora andliga traditionerna och är enligt min mening mycket läsvärd för sanningssökare. Dit hör också Deepak Chopras bok *Att lära känna Gud* ⁴⁾ och Dana Zohars *Själens intelligens*, även om de två sistnämnda inte är lika tydliga som *Själens fem stadier*.

1. Scheik är ett annat ord för sufilarare.
2. "Det sanna helgonet går in och ut bland människor och äter och sover med dem och köper och säljer på marknaden och gifter sig och deltar i arbetslivet och glömmar aldrig Gud ett enda ögonblick." Citat från *Sufisk Visdom*.
3. Recension i Sökaren nr 4, 1999. Finns numera också i pocketupplaga.
4. Recension i Sökaren nr 6, 2001.

Akal Center

Föredrag under Maj / Juni

bl.a. Ambres
Thomas Di Leva
Barbara Findeisen

Du hittar hela programmet på vår hemsida www.akal.nu

KREATIVITETSKURS
Annika Waldenström & Peter Lundblad
i Sverige och i Spanien

Ring för mer info 08 - 30 33 15

Diktverk äras

Högt ärade av det kulturella etablissemanget i vårt land är diktverk av olika slag, även sådana där man hittar på händelser om historiska gestalter.

P. O. Enquist är en av de högst ansedda diktarna i Sverige idag. Nu får han lovord för ett skönlitterärt arbete om framtidens ledaren för pingströrelsen Lewi Pethrus. Jag har inte läst det.

Historikern Peter Englund hittar på historier om kända svenskar. Jag har bara läst några utdrag.

Men jag såg för några år sedan ett skådespel i TV om den amerikanske författaren Eugene O'Neills äktenskap. Utifrån viss kännedom hade Lars Norén, av det kulturella etablissemanget högt ärad svensk dramatiker, diktat ett infernaliskt men långtråkigt drama med Max von Sydow och Margareta Krook i rollerna.

Gunnar Hellström diktade ihop en film om Anders Zorn, utifrån någon kännedom om konstnärens liv.

I december såg vi i TV ett diktverk om Gustav III:s äktenskap. Det är Klas Östergren som skrivit underlaget.

Listan kunde göras mycket mycket längre.

Det blir i sådana här fall en soppa, kanske underhållande, av sant, möjligen sant och osant.

Varför blanda sanning och lögn på detta sätt? När det gäller Peter Englunds berättelser kan de vara särskilt förledande, eftersom han är historiker.

Folk i allmänhet kan säkert inte skilja mellan historisk sanning och påhittade händelser. Bilden av historiska händelser och gestalter blir en gröt av sant och inte sant.

Respekten för sanningen undermineras. Det för mig intressanta är vad man historievetenskapligt kan säga om människor som levtt.

SM

Konkurrens

I februari hade Sökaren några annonser i olika tidningar. Må Bra vägrade emellertid. "Vi tar inte annonser för andra tidningar." Hälsa accepterade dock vår annons.

Om du tvekar mellan Må Bra och Hälsa, så välj den helvegetariska Hälsa, som görs i arvet efter hälsopionjären Are Waerland, en stor man. Må Bra inför tyvärr en rad recept på kötträtter.

Läkartidningen

I nr 46, 2001 tar Läkartidningen i flera inslag upp alternativ och komplementär medicin, bl a akupunktur. Det görs på ett öppet och förståndigt sätt. Bland skribenterna märks dr Rolf Ahlzén, som 1988 på Hälsostrådet Förlag gav ut boken "Are Waerland, vision och illusion", och dr Karl-Otto Aly, som är ordförande i Svenska läkarföreningen för komplementär medicin och tidigare överläkare på hälsohemmet Tallmogården.

Det framgår att "allt fler patienter söker alternativ och komplementär medicin", vilket är "en utmaning för framtidens hälso- och sjukvård".

Inom det medicinska etablissemanget finns idag en viss öppenhet för att studera och använda alternativa hälso-metoder.

Nu väntar vi på att det vetenskapliga etablissemanget visar en klok attityd även till det paranormala och till tanken att intelligens finns bakom universum.

Cirklar i sädesfält

Det är fortfarande en obesvarad fråga hur de mystiska cirkelarna – och de mer komplicerade piktogrammen – i sädesfält uppkommer. Men i den amerikanska tidskriften MUFON UFO Journal, januari 2002, redovisar ett av två vittnen iakttagelser den 21 augusti 2001.

Skribenten heter Nancy Talbott och beskrivs som en av de främsta forskarna på området.

Tillsammans med en kollega, Robbert v/d Broeke, observerade hon en natt en starkt lysande ljuspelare, som under en sekund blixtrade ner från himlen mot ett bönfält och lyste upp omgivningen och hennes sovrum lika mycket som strålkastare från en helikopter skulle ha gjort.

Efter ungefär en sekund syntes en andra pelare av ljus under omkring en sekund. Efter ytterligare en sekund kom en tredje ljuspelare.

Inget ljud hördes, och ingen lukt kändes.

De två vittnena såg ingenting på himlen som ljuset kan ha kommit från.

Robbert hörde hört grannens hund skälla våldsamt strax innan ljuspelarna visade sig. Och boskap tjöt i närheten.

Båda vittnena menade att ljus-

pelarna riktades mot marken avsiktligt.

I bönfältet upptäcktes sedan en cirkel (inte ett piktogram) i ellipsform, ungefär 10 meter lång och sex meter bred. Hälften av grödan som var tillplattad i cirkeln låg åt ett håll och hälften åt det motsatta. Växterna hade inte brutits av, bara böjts.

En kompass visade ingen onormal avvikelse i cirkeln.

Varför uppträder nu dessa figurer i sädesfält med åtföljande ljusfenomen sedan 25–30 år tillbaka i ökande antal och med ökat komplexitet över hela jorden? Det är en ännu obesvarad fråga. Svaret kan komma att förändra mycket i vår uppfattning om verkligheten och oss själva.

Perfekt öga?

I ett TV-program i serien *Vetenskapens värld* i mars sa programledaren Bo G. Erikson att människans öga inte är en fullkomlig skapelse av naturen. Slump, naturlagar och naturligt urval har inte kunnat framskapa ett perfekt öga – och därmed ingen perfekt människokropp. Ett bevis på detta skulle vara att ögats näthinna lossnar hos en del människor.

Men ögat är perfekt designat och ger ett utomordentligt seende hos människan. Fast ögat existerar liksom allt annat levande inom ramen för naturens lagar. Därför är det utsatt för åldrande, sjukdomar och störningar i utvecklingen så att den perfekta designen inte kan förverkligas hos varje individ.

Detta kan ses som sorgligt, men troligen måste det så vara. Universums intelligenta skapande sker inom naturlagarnas ram.

Borföranden?

En märklig typ av UFO-händelser är rapporter om bortföranden av människor till rymdfarkoster. I en del fall uppges det också finnas vittnen.

En händelse av detta slag beskrivs i den seriösa amerikanska tidskriften MUFON UFO Journal, december 2001, av två australiensiska UFO-undersökare, Bill Chalker och Diane Harrison. De har intervjuat tre vittnen, Keith Rylance, 39, hans hustru Amy, 22, och deras affärskompanjon Petra Heller, 35. Händelsen ägde rum 4–5 oktober 2001 i Australien och

uppmärksammades av media.

Keith hade lagt sig för att sova klockan 21.30, Petra hade dragit sig tillbaka till sitt eget sovrum, och Amy hade stannat uppe och sett på TV men enligt uppgift somnat. Det blåste kraftigt ute.

Omkring 23.15 sågs Petra ha vaknat och sett något ovanligt. En bred ljusstråle kom in genom ett öppet fönster. Inne i ljuset säger Petra att hon såg Amy sovande föras ut ur huset med huvudet först. I ljusstrålen fanns också det som hade stått på kaffebordet i Amys närhet. Strålen kom från ett skivformat UFO, som svävade strax över marken i närheten.

Petra svimmade men kom snart till sans igen och började skrika. Keith säger att han vaknade av ljudet och gick till den plats där Petra befann sig. Han fann henne i mycket upprört tillstånd. Det som stått på kaffebordet låg utspritt på golvet i närheten av fönstret, som var spräckt. Först kunde han inte få ett vettigt ord ur Petra, som grät och var upprörd. Han rusade då ut för att få tag på Amy men kunde inte hitta henne någonstans. När det gick att prata med Petra, trodde han först inte på det hon berättade och sprang återigen ut för att få tag på sin hustru.

Keith ringde polisen omkring 23.40 och rapporterade att hans fru blivit bortförd. Efter en och en halv timme kom två poliser, försenade på grund av underbemanning.

Keith och Petra berättade för poliserna att Amy hade förts bort till ett "rymdskepp", något som poliserna till en början hade svårt att ta på allvar. Men de märkte att Keith och Petra var mycket upprörda, och av Amy syntes inga spår.

Det trasiga fönstret undersöktes. En blommande buske strax utanför fönstret tycktes ha varit utsatt för hetta eller något annat.

Medan poliserna ännu var kvar, kom ett telefonsamtal från en plats cirka 80 (svenska) mil därifrån. En kvinna berättade att hon vid en bensinstation hade tagit hand

om en bedrövad, trött och törstig ung kvinna. Det visade sig att kvinnan var Amy Rylance. Det var ingen fara med henne, men hon befann sig på ett sjukhus, där hon blev undersökt. Keith lämnade över telefonen till en av poliserna.

Amy berättade senare att hon kom ihåg att hon legat hemma på soffan, men hon mindes inget av de händelser som Petra talade om. Hon hade vaknat upp liggande på ett bord i ett rektangulärt rum, som lystes upp från väggarna och taket. Hon var ensam, ropade och hörde sedan en röst som sa till henne att vara lugn och att inget farligt skulle hända.

Så öppnades en dörr i väggen och en "mansperson", smal, ungefär 180 lång, kom in i rummet. Han var klädd i en dräkt i ett stycke och tycktes ha en svart mask för ansiktet, med hål för ögon, näsa och mun. Han upprepade att hon skulle vara lugn.

Amy mindes att hon varit ombord på "skeppet" i en vecka – fastän knappt tre timmar hade gått enligt vår tidräkning.

Amy somnade på bordet i rymdskeppet och vaknade sedan på marken bland träd. Hon stapplade länge omkring i ett område med buskar. Sen kom hon ut på en huvudväg och begav sig mot en bensinstation, där hon gick in. Hon fick vatten och berättade att hon inte visste var hon var. Sedan fördes hon på egen begäran till ett sjukhus.

Någon slutlig förklaring av detta fall kom de australiensiska UFO-undersökarna inte fram till, men de manar till försiktighet med tolkning. En prosaisk förklaring kan inte uteslutas. Skador på fönstret kan möjligen ha orsakats av en hund och skador på en buske av solen. Fallet anses oavslutat.

Enligt min mening bör vi ha en öppenhet till rapporter av detta slag.

SM

Mysterier

Två enäggstvillingar i Finland, 71 år gamla, dog i mars i likartade trafikolyckor på samma väg med bara två timmars mellanrum enligt uppgift från finsk polis. Den ena brodern dog när han var ute och cyklade och blev påkörd av en lastbil. Innan hans familj hade underrättats, dödades den andra brodern på sin cykel av en annan lastbil en kilometer därifrån på samma väg.

Källa: TT-Reuters/GT 2 mars 2002.

Ett australiensiskt försäkringsbolag har låtit göra en ovanlig undersökning av eventuellt samband mellan astrologiska soltecken och människors säkerhet som bilförare.

Stenbockar var de säkraste bilförarna. "De är så tålmodiga med andra trafikanter."

Rastlösa tvillingar är sämst att köra bil. Oflexibla oxar och våghalsiga fiskar är också dåliga bilförare.

Undersökningen grundar sig på 160 000 olyckor under tre år.

Källa: TT/Metro.

Vi läser också i en tidning att en staty av munken fader Pio (död 1968) på Sicilien rapporteras ha gråtit. Det är inget att förvånas över. Det finns mycket att vara ledsen över i vår tid – och så har det säkert varit i alla tider. Kanske känner den gode Pio en *Weltschmerz*, där han nu befinner sig?

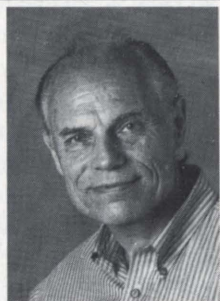
Den enligt många upplevelse
STÖRSTA ANDLIGA SKRIFTEN I MODERN TID

"MIRAKELKURSEN"

Har även Du funderat på att studera
A COURSE IN MIRACLES® – ACIM®?

I en NY HUVUDKURS studerar vi A COURSE IN MIRACLES (ACIM) på djupet. **HELA TEXTMATERIALET PÅ SVENSKA!** Dags för anmälan till sommarens **grundkurs**, 16–25/6 och **fortsättningskursen**, 21–30/7! **RING** om övriga aktuella KURS-DATA! Introduktionskurser – veckoslutsseminarier. **TEMAHELGER/VECKOR.** Clearinghelger. **PRIVATRÅDGIVNING** för Din aktuella livssituation. För Dig som upplever oro, rädsla, ångest, sociala eller andra fobier. För Dig som behöver **HJÄLP ATT TA DIG UR** en depression i KRISSITUATIONER avseende RELATIONER, HÄLSA och FRAMTID.

Alla praktiska upplysningar genom:
ESOTHERACIM-KURSER i Helsingborg och Karlstad
Tel: 054-56 21 80, 070-170 65 33, 042-13 56 94

Hans-Jörgen Gerloff

Tro och pseudovetenskap

Återigen blandar Erland Lagerroth ihop vetenskap och tro. I sin artikel i Sökaren 1/2002 och i en replik på läsarsidan i 2/2002 framför han åsikten att jordstrålning är ett existerande fenomen precis som elektricitet. Han berättar hur han själv upplevt att vinkelpinnar ger utslag utan att han "gör något till eller ifrån". Slutsatsen är förhastad av två skäl. Dels har undersökningar visat att denna typ av utslag förorsakas av muskelrörelser, om än mycket små. Även många användare av vinkelpinnar och slagrutor är av uppfattningen att jordstrålning ger utslag just genom att påverka händernas eller armarnas muskulatur. Dessutom är det visat att omedvetna muskelrörelser kan uppstå utan yttre påverkan i form av något för vetenskapen okänt kraftfält. Det är således inte alls nödvändigt att postulera jordstrålning för att förklara utslag av vinkelpinnar och slagrutor.

Att på detta sätt anföra egna upplevelser gentemot omfattande vetenskapliga studier avslöjar brist på öppenhet och ödmjukhet, egenskaper som vetenskapen brukar beskyllas för att sakna. Om Lagerroth anser att han kan bevisa att vinkelpinnar ger utslag pga något annat än muskelrörelser är han välkommen att anta utmaningen om priset på över 1 miljon dollar för den som skulle kunna bevisa något sådant.

Lagerroth beskriver Dean Radins bok "The Conscious Universe" som en "alltgenom kritisk översikt" vilket vittnar om oförmåga till ifrågasättande och kritisk granskning. Boken är ytterst sparsam med detaljer om de parapsykologiska experiment som omnämns och är mest en exercis i statistik. Men avancerad statistisk bearbetning kan aldrig kompensera brister i experimentens uppläggning. Om experimenten hade varit välgjorda skulle deras sensationella slutsatser förmodligen varit publicerade i Nature eller Science.

Slutligen avfärdar Lagerroth den kritik som jag riktat mot Susanna Ehdin med orden "En man som på fullt allvar vill hävda att Gud 'är' en magnet vid ena tinningloben kan inte anföras som en auktoritet. Han har inte förstått att alla våra intryck går via hjärnan – också det av Gud – och därför kan stimuleras genom lämplig påverkan på hjärnan". Här lyckas Lagerroth på några få ord göra sig skyldig till ett flertal fel.

För det första har jag inte hävdad att upplevelser av övernaturliga väsen "är" magneter, inte ens inom citattecken. Det jag

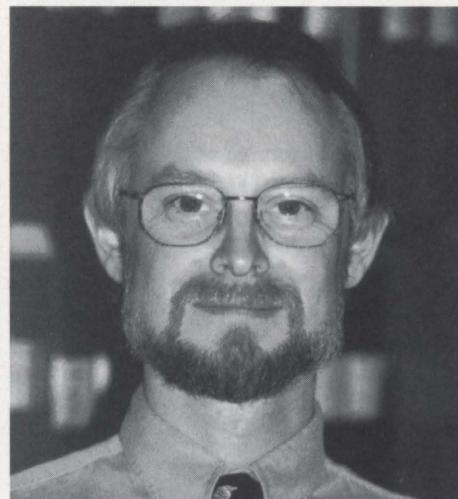
beskrivit är undersökningar som tyder på att påstått övernaturliga fenomen i själva verket är tolkningar av händelser som emana- rar inifrån den egna hjärnan. För det andra går inte alla intryck (eng. "sensations") via hjärnan. För det tredje kan visserligen många intryck som ger upphov till upplevelser och tolkningar åstadkommas genom att stimulera hjärnan, men för specifika guds- tolkningar krävs också att personen i förväg känner till myter om denne gud, dvs individens kulturella bakgrund och personliga minnen är av avgörande betydelse.

Men det viktigaste av allt är att min avsaknad av gudstro inte har någon som helst betydelse för den vetenskapliga kritik som jag, liksom flera experter inom näringsforskning, riktat mot Susanna Ehdin för hennes våldsamma överdrifter och feltolkningar. Hur skulle Lagerroth reagera om någon ville avfärda hans kunskaper i litteratur endast med motiveringen att han tror på Gud? Nej, i en vetenskaplig diskussion är det argumentens kvalitet och logiken i resonemangen som är avgörande, inte fördomar och förutfattade meningar.

Kritisk granskning av Ehdins påståenden finns tillgängliga på hemsidan www.physto.se/~vetfolk/ehdin/. I höstas inledde Ehdin på sina hemsidor äntligen en debatt om de originalartiklar på vilka hon grundat sina märkliga påståenden om exempelvis mikrovågsugnars farlighet, kostens samband med knölar i bröstet och att socker skulle kunna orsaka alkoholism. Men efter att jag påpekat hennes feltolkningar och övertolkningar raderade hon snabbt alla spår av vår debatt från sina hemsidor. Mina inlägg och de vetenskapliga referenserna finns tillgängliga på min hemsida <http://www.bmc.uu.se/~danl/pseudovetenskap.html>.

Dessvärre har Ehdin inte givit mig tillstånd att återge hennes inlägg i diskussionen – hon vill uppenbarligen inte att de ska komma till allmän kännedom.

Även Lagerroth medgav att Ehdin "ibland är för okritisk, för snabb i vändningarna". Det otäcka med hennes påståenden är att hon försöker ge sken av att de är vetenskapligt grundade, hon lever högt på att hänvisa till vetenskapliga artiklar, trots att hon missförstått dem, samt på sin doktorsgrad. Mycket få personer har som jag möjlighet att läsa originalartiklarna och därmed upptäcka misstolkningarna och överdrifterna. Dessutom blandar Ehdin enstaka vetenskapliga rön med fullständigt ogrundade

idéer från föredrädessvis amerikansk bästsäljarlitteratur som ej genomgått vetenskaplig granskning, t ex att man bör välja kost i enlighet med sin blodgrupp. Märkligt nog är Ehdin trots sin forskarutbildning helt okritisk till dessa anmärkningsvärda påståenden. Hon hävdar att hon sedan 1991 är verksam som "fri forskare", vad nu detta är. Mig verterligt har hon inte publicerat några forskningsresultat alls under denna långa period.

Ehdin må naturligtvis om hon vill ha synpunkter på det mänskliga medvetandet, minnet och andra neurobiologiska fenomen. Det märkliga är att Lagerroth förfors att tro på hennes svepande och luddiga formuleringar med populära nyckelord som helhets- syn, livsenergi, oändlig och universell. Först när hon levererar groteskt pseudovetenskapliga påståenden som att vi "till 98 procent består av energi och till 2 procent materia" blir han skeptisk. Jag rekommenderar i stället den omsorgsfullt underbyggda litteratur som både välskrivet och underhållande beskriver människans medvetande, exempelvis "Hur Homo blev sapiens" av kognitionsforskaren Peter Gärdenfors och essäsamlingen "Hjärnan och medvetandet" utgiven av Hjärnfonden.

Utmärkelsen "Årets förvillare" från Föreningen Vetenskap och Folkbildning ser vi som en nödvändighet för att uppmärksamma allmänheten och media på de mest extrema förvanskningarna av vetenskap. Det är trist om de personer som får utmärkelsen håller varandra om ryggen i stället för att besinna sig och ägna sig åt eftertanke och noggrannare källgranskning. De som ytterst drabbas värst av förvillarna är de som inte har möjlighet att genomskåda deras feltolkningar, överdrifter och pseudovetenskapliga jargong.

Dan Larhammar

Professor i molekylär cellbiologi
Ordf i Vetenskap och Folkbildning

Sökare och besserwissrar

Jag bemöter inte Dan Larhammar genom att gå in i hans argumentering för att motbevisa honom där. Det lönar sig inte, eftersom han alltid kommer att se sig som den som vet bäst, vet vad som är "vetenskap" och vad som är "pseudovetenskap". För honom kommer aldrig vinkelpinnars rörelse att bero på något annat än ofrivilliga muskelrörelser, och de experiment som Dean Radin redovisar måste alltid vara vetenskapligt otillfredsställande. Något annat är otänkbart, eftersom det skulle rubba hans världsbild.

I stället skall jag belysa Larhammars och hans förenings verksamhet genom några paralleller som jag samlat på mig genom åren – paralleller alltså till det självpåtagna och egenrättfärdiga utnämmandet av vissa nytänkare till "förvillare" – en verksamhet som gör anspråk på att vara kritisk men som är helt okritisk till den egna förmågan att förstå och bedöma radikalt nya tankar.

Tidigare i historien var det en annan självkritisk auktoritet och maktbaryer som pekade ut förvillarna, nämligen kyrkan. Kopernikus och Galilei blev visserligen inte brända på bål, men det blev Giordano Bruno. När vetenskapen sedan som en självklarhet övertog kyrkans roll som vaktare av den rätta tron, tändes det inga bål, men skillnaden behövde inte bli så stor. Ett klassiskt fall, som alltid upprört mig, är läkaren Ignaz Semmelweis i Wien. Han upptäckte 1847 orsaken till barnsängsfeber, men på ett sådant sätt att hans kolleger kände sig kränkta. Hans upptäckt förnekades och han själv mobbadades så häftigt att han förlorade förståndet.

Så illa gick det kanske inte för Alfred Wegener och Boris Belusov (fast det vet jag inte). Tysken Wegener framlade 1912 sin "kontinentalförskjutningsteori": kontinenterna skulle en gång ha hängt ihop och sedan förskjutits till sina nuvarande lägen. Men teorin förörlöjligades och mannen med den. Först långt efter upphovsmannens död blev den vetenskaplig sanning under namnet "plattetektonik". Ryssen Belusov iakttog spontant uppkommande färg- och formfenomen i en kemisk blandning, vilka återkom med urverksmässig precision. Men reaktionen avvek så från allt vad man var van vid, att hans redogörelse för saken refuserades med motiveringen att hans "föregivet upptäckta upptäckt" var fullständigt omöjlig. Först när Zjebotinskij långt senare fick fram ett klarare färgspel från rött till blått, vände opinionen, och det

slutade med Lenin-priset till båda 1980 – tio år efter Belusovs död. Men Belusov-Zjebotinskijns reaktion är en av grundstenarna i den nya vetenskapen om självorganiserande system.

Barbara McClintock visade redan på 1940-talet att DNA i majs kan omorganisera sig intelligent genom "hoppande gener" – en svår förvillelse i darwinismens värld. Men tiden "var inte mogen" för den upptäckten heter det med rörande oskuld och aningslöshet i Nationalencyklopedin. För det betyder i klartext att (neo)darwinismen var den enda tillåtna sanningen om ärftlighet. Så kortsynt kan vetenskapen vara, så fördomsfullt samhället, så effektiv censuren. Fram till den punkt då den nya sanningen inte längre kunde hållas tillbaka – och McClintock fick Nobelpriset 1983.

Lynn Margulis lanserade en helt ny och märklig teori om varför mitokondrierna i våra celler har sitt eget DNA, skilt från cellen och organismen i övrigt. De skulle från början ha varit självständiga bakterier som, då hungersnöd hotade, "flyttade in" i cellen till bådaderas gagn. Denna teori om "endosymbios" utdömdes från början som katteri, men har sedan accepterats av de flesta i den biologiska världen, helt enkelt därför att det inte finns någon annan plausibel förklaring. Livet är inte bara intelligent utan verkar också för sin överlevnad genom samarbete – vad Darwin aldrig förstod. Men i stället måste vi människor lära oss denna konst om vi skall kunna överleva.

Så är vetenskapens historia full av snillrika upptäckter, som avvikit från "vad man varit van vid" – och full av små trångtänkta besserwissrar som inte kunnat fatta och acceptera det nya men som haft tid och lust att håna och förörlöjliga större andar eller åtminstone större idéer. Ytterligare ett fall är ju fö Darwin själv, som i hög grad behandlades som en förvillare, innan hans idéer slog igenom. Och Einstein som fick Nobelpriset först 1922, men då inte för relativitetsteorin, som man inte förstod sig på, utan för upptäckten av den fotoelektriska effekten – som han gjorde 1905!

Vad man skulle vilja tillhålla alla dessa som kämpar mot nya tankar och synsätt och utnämner förvillare är att skilja mellan att kritisera och att förneka. Att vara kritisk är förvisso vetenskapligt men att förneka det som inte bevisats vara falskt, är det inte – det är bara fördomsfullt. Men detta passar inte Larhammar et consortes, som med all makt förnekar allt som inte passar in i den världsbild, som är deras trygga grund i liv och forskning.

Med allt detta har jag naturligtvis inte sagt att alla som söker också finner, finner något värdefullt och hållbart. Inte heller att det inte skulle förekomma skoj och bedrägeri på detta område som på alla andra. Men jag har inte intrycket att det är sådana klara och enkla fall som "Vetenskap och folkbildning" ägnar sig åt.

Lite lustigheter och löjligheter finns det också i Larhammars inlägg. Hans avsaknad av Gudstro har ingen betydelse för hans kritik av Ehdin, skriver han. Tror jag det, men ingen har väl heller sagt något så dumt. Och sedan frågar han hur jag (EL) skulle reagera, om någon ville avfärda mina "kunskaper i litteratur" med att jag tror på Gud. Jag skulle allt bli ganska förvånad, för jag visste inte att jag trodde på Gud.

Sedan avslutar Larhammar med att grötmyndigt förkunna att "utmärkelsen" "Årets förvillare" är "en nödvändighet för att uppmärksamma allmänheten och media på de mest extrema förvanskningarna av vetenskap". Det är ju möjligt att jag någonstans "förvanskad" Larhammars ortodoxa vetenskap, men "extrema" förvanskningar – det är väl ändå att ta i när det gäller en som varken ägnat sig åt astrologi, alkemi, utomjordingar, tomtar och troll eller ens parapsykologi!

Till sist förmanar Larhammar från sin position som självutnämnd domare oss stackars förvillare: "Det är trist om de personer som får utmärkelsen håller varandra om ryggen i stället för att besinna sig och ägna sig åt eftertanke." Men snälla någon, att hålla varann om ryggen måste väl ändå vara en naturlig reaktion från dem som hukar under dräpplaget att bli utnämnda till förvillare!

Om det nu inte i stället är så att vi "förvillare" faktiskt *skrattar* åt dessa bål- skarprättare med deras trubbiga svärd! Än en gång är don Quijote ute och rider och slåss med väderkvarnar.

Erland Lagerroth

Forskare, tänkare, sökare

med ett förflutet i den akademiska världen.

"Sökandet är vårt största äventyr." (Rolf Edberg)

(För övrigt hänvisar jag till mina tidigare bemötanden av Larhammar och hans förening i Sökaren nr 2 och 4, 1999 och nr 3, 2001. Inläggen kan också läsas på min hemsida <http://home.swipnet.se/erland-lagerroth>. Se där länken "Årets förvillare 1998" i den inledande meritförteckningen. Störst räckvidd har replik nr 3.)

ACIM populariserad

Åter till kärleken – om principerna i *A Course In Miracles*. Författare: Marianne Williamson. Översättning: Anna-Christina Enström. Energica förlag, Orsa 2001.

Idag finns en mängd grupper som intresserar sig för *A Course In Miracles* (ACIM), ett verk på över tusen sidor som skrevs av psykologen Helen Schucman. Vissa utövare föredrar att se verket som en förklaring av Bibeln, att det är den historiske Jesus Kristus som, via mediet Schucman, nu äntligen berättar vad som inte kunde sägas för två tusen år sedan. Andra, som Marianne Williamson, hävdar att "Kristus" syftar på den gemensamma tråden av gudomlig kärlek som är den innersta kärnan i mänskligt medvetande.

Tillsammans med främst Gerald Jampolsky är det Williamson som introducerat och populariserat tankarna i ACIM, så att dess ålderdomligt högstämde och bibliskt klingande språk fått en lättare textklädnad. Dessutom vill de båda visa hur kursen kan omsättas i praktisk verklighet. ACIM menar att världen, som vi upplever den, är en illusion. Illusionen vidmakthålls främst av bristfällig perception, vilken i sin tur bottnar i "en oförlåten tanke", ytterst en tanke om att vi har syndat och förbrutit oss mot Gud (vilket är en illusion). Genom att annullera projektionerna mot Gud, andra människor och gentemot oss själva via förbehållslös förlåtelse desarmeras illusionen, samtidigt som den kärlek som alltid varit ett faktum frigörs.

Åter till kärleken (tredje reviderade upplagan) presenterar Williamson frimodigt sitt ursprung: född i efterkrigsårens USA som dotter till en vänster-radikal judisk pappa och en uppväxt formad av politisk medvetenhet och experimentellt levnadssätt räckte inte för att ge henne det hon längtade efter. Till en början väjde hon sig mot ACIM och allt som luktade kristen terminologi. Men snart blev hon alltmer engagerad i Mirakelkursen, och försökte leva i enlighet med dess tankar.

Boken är fylld av tips om hur läsaren kan applicera ACIM inom parrelationer, yrkesverksamhet, hälsa/sjukdom, etik – ja, livet i stort. Den har ett schvungfullt, vitalt språk som eggar läsaren att läsa vidare. En del passager känns förvisso daterade – originalupplagan publicerades 1992 – medan andra känns alltför anpassade till en amerikansk publik för att ge samma effekt på en svensk läsekrets med andra referenser.

Men generellt sett är Marianne Williamsons bok en utmärkt introduktion till ACIM:s lära.

Författaren drar sig inte heller för att blotta sina "svagare" sidor; i synnerhet berättar hon om hur lätt det varit för henne att kritisera, underkänna och förbanna både sig själv och andra. Hon kämpar med sig själv, och hon kämpar med ACIM:s lära. Därför kan man också se "Åter till kärleken" som ett slags bekännelseskraft, vidöppen, sårbar och djupt mänsklig. Hon försöker inte heller vira in samhällets avigsidor i skyddande lager av new age-aktigt sammet. Men att vara passiv ligger inte heller för Williamson. 1989 skapade hon exempelvis The Manhattan Center for Living, där icke-medicinskt stöd ges ideellt till människor med livshotande sjukdomar.

Gunnar Martin Aronsson

Livat efter döden?

Påhittade historier som kallas romaner brukar inte anmälas i Sökaren. Undantag kan göras om ämnet anknyter till Sökarens intressen.

Arto Paasilinna är en finsk författare, känd för burliska skildringar av livet i sitt vilda land. Hans tionde roman på svenska heter *Hoppsan, jag är död!*. Den har 195 sidor översatta av Camilla Frostell och är utgiven av Brombergs förlag 2001.

På 70-talet bodde jag några år på Söder i Stockholm. En sommardag gick jag på S:t Paulsgatan. Jag hade kommit en liten bit från Götgatan när en barbant kvinnlig skönhet kom på motsatta gångbanan. Jag vände mig om för att se mer av henne, och tjong! gick jag rakt på en lyktstolpe.

Liknande intressen hade huvudpersonen i Paasilinnas bok (som bara presenteras som "jag") men det gick värre för honom. En augustidag vandrade han på Kajaniemigatan i Helsingfors, på väg hem från arbetet på dagstidningsredaktionen. Han uppmärksammade ett par vackra kvinnobarn, tog ett steg ut i körbanan för att kunna studera dem närmare, blev påkörd och dog på fläcken.

Till sin förvåning lever han vidare. Han kan iakta allt som händer i människornas värld, och även höra deras tankar. Däremot kan han inte påverka den fysiska världen. Han upptäcker snart att han inte är ensam. Runt omkring i Helsingfors finns mängder av avlidna som med intresse följer olika aspekter av människornas liv. De döda

finns kvar synliga så länge som deras tankar eller medvetande har en viss kvalitet, sedan försvinner de bara, som om de gick upp i rök. Han upptäcker också att han kan färdas med tankens hastighet vart han vill, på jorden och ut i rymden. Han kan även påverka människors tankar om han anstränger sig; det går lättast när de sover.

På detta tema fantiserar Paasilinna om redaktörens äventyr och bekantskaper i andevärlden, kryddad med en romans med en tilldragande kvinnlig ande. Historien är underhållande att läsa men gör inget djupare intryck och är snart glömd.

Det finns ju flera romaner på liknande tema. En klassiker är Jan Fridegårds *Torntuppen* från 1941. Fyrtio år senare kom den norsksvenska författaren Eva Seeberg med *Tre dagar in i döden*, som skildrar en sjuttioårig kvinnas upplevelser efter att hon den elfte maj fann sig sitta död på bänken vid sommartorpet. Båda dessa böcker har samma tema som Paasilinnas, men de ger mig en mycket djupare läsoplevelse och mer att tänka över.

Vad händer senare efter döden? Romanen *Sjukhuset det stora lugnet* kom ut i Stockholm 1939. Som författare anges finlandssvenskan Eva Wallius. Jag har sett uppgifter att namnet är en pseudonym men vet inte mer; sökning på Internet gav inga napp. Där beskrivs ett sjukhus på "andra sidan", som ger nyss avlidna omvårdnad den första omtumlande tiden. Från sjukhuset finner de andra vägar i den nya världen, som till stort del upplevs som den jordiska.

Fler romaner på temat har jag inte tillgängliga just nu. Sedan finns den stora mängden mer eller mindre utförliga skildringar genom medier. På senare tid också genom elektroniska och digitala medier, som jag har skrivit mycket om i Sökaren. Vi väntar fortfarande på "den stora romanen" från andra sidan.

Nils-Olof Jacobson

Freuds teorier

Freud och människans själ. Författare: Bruno Bettelheim. Förord: Åke Lundeborg. Översättning: Björn Sahlin. Förlag: Proprius.

Kan man inte tyska och engelska, så förstår man inte mycket av denna bok. Indirekt bevisar den att språkkunskaper är något mycket värdefullt. Den visar dessutom att den som i grunden vill sätta sig in i Sigmund Freuds djuppsykologiska teorier bör läsa honom på originalspråket. För den som professionellt vill bedriva psykoanalys är Bettelheims bok oundgänglig. Det är inte bara så att Freuds grundläggande vetenskapssyn analyseras här, utan dessutom visar Bettelheim att mycket av den kritik som riktas mot Freud och psykoanalysen bygger på missförstånd, vilka vidgats och cementerats genom felöversättningar från tyskan till engelskan. Så är det också huvudsakligen från engelsktalande länder som kritiken mot Freud emanerar. Enligt Bettelheim har kritikerna således inte läst Freud utan de tror att de läst honom, då de gått till den auktoriserade översättningen benämnd *Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*. Auktoriseringen beror på att det är Freud-lärjungen James Strachey, som tillsammans med bland andra Freuds dotter Anna, står för översättningen och framför allt av det skälet att Freud själv givit översättningen sin välsignelse. Nu var inte Freud kunnig i engelska, Anna inget

språkgeni och Strachey med flera alltför behavioristiskt influerade för att riktigt kunna sätta sig in i det kontinentala tänkande som florerade i Wiens högre kretsar runt sekelskiftet 1900.

Bruno Bettelheim (1903-1990) var född och uppvuxen i Wien. Som så många andra lysande vetenskapsmän inom det en gång nazibehärskade Europa, så emigrerade han till USA och blev där en av de mest uppburna forskarna inom psykologi och psykiatri. Under 40 år undervisade han i psykoanalys vid amerikanska universitet.

Ett av nyckelorden inom psykoanalysen är *drift*, på tyska *Trieb*. Det översätts på engelska med *instinct*. Freud skilde på drifter, som människor har, och instinkter, som djur har. Med denna felöversättning missar man på engelska hela grunden för psykoanalysen. Bettelheim ville ha *drive* på engelska, men Strachey ansåg att *drive* inte var ett engelskt substantiv. Med stort förakt påpekar Bettelheim att den som översätter det tyska *Fehlleistung*, på svenska *felhandling*, med *parapraxis* på engelska och det tyska *Schau-lust*, på svenska *ögongodis*, med *scopophilia* på engelska har ingen aning om vad som är utmärkande för engelska substantiv.

Det säger sig självt att det inte är lätt att översätta en sådan här bok. Björn Sahlin har gjort ett gott arbete.

Sp

Rolf Ejvegård

Babbitt återupplivas

Irving Babbitt. Etik, demokrati och ledarskap. Översättning och inledning: Carl Johan Ljungberg. Förlag: Prisma.

Irving Babbitt (1865-1933) var en av Amerikas tongivande kulturpersoner. Han var professor vid Harvarduniversite-

tet i fransk litteratur men blev mest känd för sina filosofiska böcker behandlande etik, politik och samhällsutveckling. I föreliggande bok ger han ett panorama över idéutvecklingen världen runt med den europeiska i centrum.

Carl Johan Ljungberg har skrivit en förtjänstfull inledning där han nämner de två svenskar som mest influerats av Babbitt: Folke Leander (avliden) och Claes Ryn (verksam i USA). När det gäller den sistnämnda så är han en gammal vän till mig och jag har under många år använt hans bok *Democracy and the Ethical Life* (1978) i min undervisning. Tyvärr har Babbitt inte rönt den uppskattning i Sverige som han förtjänar. Förhoppningsvis skall nu föreliggande bok något bidra till att hjälpa denna brist. Ljungbergs översättning är förträfflig men nog bör man på svenska säga "styrelse" (t.ex. styrelseskick) och inte använda det norska "styre" (som mer för tankarna till cykling).

Om sitt fädernesland säger Babbitt följande: "Det har blivit Förenta Staternas farliga privilegium att ge prov på mer av korstågsanda än något annat land såväl i dess inrikes- som i dess utrikespolitik." Detta uttalande är mer sant i dag än då det skrevs och tyder på Babbitts förmåga att se de stora utvecklingslinjerna och att inte vara alltför indoktrinerad. Detta och liknande uttalanden gjorde att Babbitt i stora kretsar i USA inte ansågs vara riktigt rumsren, och

tidvis ignorerades han av den amerikanska överklassen.

Det politiska tänkandet består enligt Babbitt av två delar. Den första delen utgörs i sin tur av två delar som smält samman – en religiös och en humanistisk. Humanismen representeras av Platon och Aristoteles. Augustinus blir senare den kristna Platon och Thomas av Aquino den kristna Aristoteles, och sålunda ser vi hur det religiösa och det humanistiska går ihop. Om grekerna gör Babbitt ett slående uttalande: Grekerna har försvunnit – grekerna av i dag kan bara i begränsad mån ses som arvtagare till grekerna under Perikles.

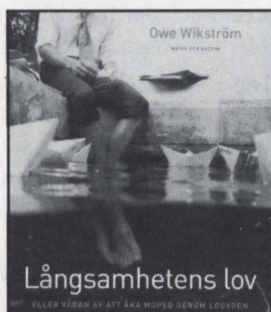
Det andra politiska tänkandet benämner Babbitt naturalistiskt, och där finner han förebilder i stoikerna, Machiavelli, som är "det bästa exemplet", Hobbes, Locke och Rochefoucault. Inom naturalismen gäller inte religiösa eller världsliga auktoriteter, utan naturtillstånd och från det utgående mänskliga rättigheter. Enligt Hobbes skulle naturtillståndet beskrivas som frihet, jämlikhet och krig. Locke ändrade detta till frihet, jämlikhet och förnuft. Naturtillståndet var inte så förskräckligt som Hobbes menade och enligt Locke hade människan ett förnuft som kunde neutralisera kriget och förklara rättigheter som frihet och jämlikhet. Utvecklingen har sedan gått mot både individualism och kollektivism samtidigt. Nationalismen är ett kollektivistiskt tänkande att jämföra med stamtänkandet. Uppsplittringen av religionen, som var kollektivistisk till sitt väsen, fick ett "individualistisk" drag genom protestantismens huvudriktningar, företrädna av Luther och Calvin. Locke drev individualismen långt genom att bland de mänskliga rättigheterna betona det individuella ägandet. Det gemensamma bästa (kollektivism) hade egendomsskyddet

(individualism) som en hörnsten. Montesquieu förklarade nationalismen som kärleken till fäderneslandet, vilken i sin tur gick tillbaka på kärleken till friheten.

Vad Babbitt särskilt vänder sig mot är övertro, den vi finner inom religion och politik. "Så snart något absolut postuleras, vet vi att vi övergår till metafysik, ty noggrann iakttagelse av livet ger inte någonting absolut." Det håller jag helt med om. Babbitt tillägger skämtsamt: "Det enda som närmar sig något absolut i människan är hennes okunnighet, och inte ens den är absolut."

5p.

Rolf Ejvegård

Långsamhetens lov

Owe Wikström, professor i religionspsykologi i Uppsala, har skrivit en bok som han kallat *Långsamhetens lov eller Vådan av att åka moped genom Louvren*. Den gavs ut av bokförlaget Natur och Kultur förra året. Boken har blivit mycket populär och ligger högt bland sålda faktaböcker och det beror antagligen delvis på att denna bok, till skillnad från en del tidigare böcker av samme författare, är mycket lättillgänglig och ligger rätt i tiden. Men att boken är lättillgänglig betyder inte att den har ett lättviktigt innehåll. Nej, där finns mycket att ta till sig och tänka på och kanske försöka förverkliga i vår stressade nutid. Boken har två delar och den första avhandlar *Långsamheten* och den andra *Inre och yttre resor*. Den har också en introduktion och där hittade jag mycket "matnyttigt", och med det menar jag sådant jag

speciellt fastnat för och på olika sätt markerat för att vid behov lätt kunna hitta tillbaka till. Jag har jag bl. a. markerat följande:

"Kanske underskattas vardagen. Man låter sig förföras – och stressas – av det mass-mediala glittret. Det skapar en illusion att det är först någon gång i framtiden (när man får tid eller råd) som man ska leva... Vem talar om det vanligas värde? I en tid när många vill göra stora pengar på att människor längtar efter något annat borde vanligheten få extra uppmärksamhet... Jaktan på upplevelser eller beundran för de framgångsrika kan göra att människan varken ser eller uppskattar det som hon faktiskt har. Vart tog ordet trivsel vägen?"

Lite längre fram i introduktionen skriver författaren om vad som kan få oss att ändra vår livsstil och han frågar: "Måste man gå 'i väggen' innan man tar sina egna livsfrågor och andliga längtan på djupt allvar. Är det först när man hårdhänt drabbas av insikten om att underbart är kort som man inser sitt behov av avsiktligt trivsel. Många som överlevt svåra sjukdomar är rörande överens; de gläds åt det lilla och är förvånade över hur de låtit sig förföras och bara jagat efter vind. Perspektiven förskjuts; det oplanerade strosandet, vänskapens samtal, åsynen av landskapets skiftningar – allt som är fjärran från upplevelsenarkomani – blir nu väsentligt."

Jag tycker att dessa två smakprov ur boken innehåller mycket visdom. Det är svårt att definiera vad visdom egentligen är, men kanske skulle man kunna säga att visdom handlar om att ge sig tid att uppmärksamma livets egen kloka vägledning. Med den här boken tycker jag att Owe Wikström fungerar som en bra vägvisare för konsten att leva ett visare liv och enligt min mening är vishet en mycket eftersträvsvärd egenskap. Därför vill jag verkligen rekommendera den och speciellt till dem som känner för att leva ett visare liv.

5 p

Kerstin Stina Carlsson

Okonstlade dikter

Livslust och växtvärk. Diktantologi. Red: Eva Törnqvist Nyman. Förlag: Argument 2002.

Boken innehåller dikter ur svenskars byrååldor, sägs det, och det är ju intressant. Dikterna, av 15 författare, är raka, inte förkonstlade och ansträngt djupsinniga. Syftet har inte varit att med språklig originalitet försöka väcka uppmärksamhet hos tongivande recensenter, utan i stället att formulera något viktigt om den egna livssituationen. Författarna nämns, och presenteras, först i ett register i slutet av boken.

Några exempel:

Hur ska man kunna passa ihop med någon

när man inte ens passar ihop med sig själv?

*

Det är lättare att tala om relationer

än att leva dem.

*

I ett ögonblick av varsam beröring upphör tiden att finnas till.

Det är välgörande med dikter som har ett väsentligt, naket innehåll, där författarna inte försökt att med språkliga konstverk skapa betydande poesi. Det är ju ändå alltid det inre värdet som är det viktiga.

3,5 p

SM

Uppmuntringsbok

Det är aldrig kort! 2. Sammanställning: Kristina Reftel. Förlag: Argument, Varberg, 2002.

Detta är ett litet häfte för modlösa med uppmuntrande berättelser om livets djup. De redovisar positiva sätt att se och kan säkert ge inspiration.

"Att gå genom livet och underskatta sig själv, är som att köra bil med handbromsen åtdragen."

Maxwell Maltz

Hemsida: www.argument.se

3,5 p

SM

Landskapsläkning i stor skala

Marko Pogacnik är från Slovenien och presenterar sig som "konstnär och landskapsläkare". I Sökaren nr 1, 2000 anmälde jag hans tidigare bok *Naturandar och elementarvåsen*. Det är en trevlig och lättläst bok om våra osynliga vänner i naturen, som arbetar hårt för att rätta till allt elände som människan ställer till. Boken handlar om hur vi kan lära oss att kommunicera med dem för att hjälpa dem i detta arbete.

Nu har en ny bok av

Marko kommit på svenska. Den heter *Läkedom för jorden*, har 233 sidor översatta av Carin Carlzén och utgivna år 2001 av Nova förlag, Lund.

Den här boken är mer anspåksfull. Nu handlar det inte om små trevliga eller ibland vresiga naturandar utan om själva jordklotet. "Vad händer egentligen när ett av jordens hjärtchakran tyngs ner av en väldig byggnad som placerats där utan känsla?" frågas det på baksidan. Han syftar på domkyrkan i Köln som han anser blockerar energierna i en urgammal helig plats. Information om detta fick han från ängeln Devos och ängelmästaren Christopher Tragus.

Ett annat exempel är Salzburg, där domkyrkan sägs vara medvetet byggd över stadens hjärtcentrum. Boven var ärkebiskopen Wolf Dietrich, som levde 1587–1612. "Han lät riva den vördnadsbjudande, gamla basilikan och lade den nya domkyrkans axel så att den norra väggen vilade på dess hjärtcentrum. Det fick till följd att en av de tunga stenpelarna tryckte ner precis där hjärtat låg. Hjärtcentret hade blivit medvetet strypt."

Frågan är hur någon kan veta allt detta – att jordklotet har hjärtcentra, att ett av dem finns just under Kölnerdomen, att Salzburg har ett hjärtcentrum, att dessutom Wolf Dietrich visste detta och därför byggde kyrkan som han gjorde "för att tillgodose sitt behov av världslig makt". Hur kan man bevisa eller vederlägga sådana påståenden?

Marko ger många exempel, med några schematiska skisser, på sådan misshandel av jordens andliga strukturer som människan har gjort sig skyldig till, och diskuterar vad vi kan göra för att läka sårerna. Han arbetar dels med "litopunktur" som beskrevs i den förra boken, dels med grupper som utför bestämda ceremonier. Det finns en del foton av dessa aktiviteter, och de beskrivs i detalj.

Den här boken är betydligt mer svårtillgänglig än den förra, som nog behövs som "föreläsning". Marko tar uppenbarligen sin uppgift som landskapsläkare på största allvar. Han ger också råd till den som vill delta i läkearbetet, hur man bör förhålla sig till de eventuellt aggressiva energier man kan komma i kontakt och konflikt med. Det finns också anvisningar för jordläkning i den egna trädgården. Boken är fascinerande som skildring av en subjektiv verklighet som radikalt skiljer sig från vår vanliga.

Nils-Olof Jacobson

Spökhistorier

Solveig Almquist är Sveriges enda "spökdoktor", och sägs t.o.m. vara den enda i Europa. Hon disputerade 1984 i religionsvetenskap på avhandlingen *Gengångarföreställningar i svensk folktro ur genrealistisk synpunkt*. Nu har hon gett ut en samling berättelser med titeln *Bortom här och nu*, 273 sidor på Carlssons förlag år 2002.

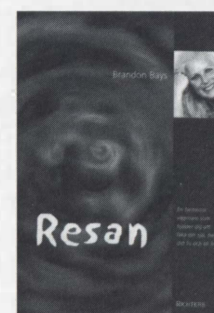
Boken innehåller 24 kortare berättelser, och en lång på 54 sidor. Det finns inga kommentarer eller diskussion till historierna, annat än allmänt i förordet. Berättelserna sägs presenteras för att, enligt bokens undertitel, visa "Erfarenheter av det övernaturliga".

Solveig säger i förordet att skildringarna "bygger i de flesta fall på vad människor har berättat för mig, muntligt eller skriftligt, om 'övernaturliga' upplevelser som de varit med om." – I de flesta fall? Med andra ord behöver inte mer än 14 av 24 historier bygga på sådana källor, 10 kan vara påhittade. För

läsaren är det omöjligt att avgöra vilka som kan vara upplevda och vilka som är fantiserade. (Med några undantag, t.ex. "Då de döda vaknar". Den handlar om hur en kvinna upplever sina sista minuter i livet och sin död, och kan troligen inte vara berättad av henne eller någon annan.) Alla är skrivna i samma lättläst berättande stil, ibland med lite ålderdomliga eller schablonartat romantiska uttryck.

Boken har inget parapsykologiskt intresse, eftersom vi inte vet vilka av historierna som bygger på verkliga upplevelser och vilka som Solveig har hittat på själv. Egentligen skulle det inte göra någon skillnad om hon påstod att alla var "verkliga", det kan vi ändå inte veta. Ur den synpunkten är Solveig en god berättare, hon får det att låta som om flera av historierna skulle kunna vara verkliga. Jag kan inte läsa boken som annat än en samling spökhistorier. Som sådan kan den visst vara värd att ägna en stund framför brasan en vinterkväll medan snöstormen gnyr.

Nils-Olof Jacobson

En reseskildring

Brandon Bays hade arbetat många år med personlig utveckling och lett kurser och seminarier tillsammans med några av USA:s storheter på området. Hon levde hälsosamt och tänkte positivt. Ändå hade hon sommaren 1992 en tumör i magen, stor som en basketboll. Hon gick till läkare, som ville lägga in henne akut på sjukhus för operation. Brandon vägrade, hon ville först försöka andra vägar. Hon använde metoder hon själv hade lärt andra för att stoppa blöd-

ningen från underlivet. Sedan sökte hon terapeuter hon trodde på. Vändpunkten kom under en lång session hos en massageterapeut. Denna ledde Brandon genom en fantasiövning, en inre resa tillbaka i tiden. Brandon upplevde sig själv som barn och smärtan att inte känna sig förstådd av föräldrarna. Hon kände att de behövde hennes förlåtelse, och gav den.

Detta startade en inre process som ledde till läkning. Efter sex veckor var tumören borta, utan operation, strålning eller mediciner.

Brandons liv fick en ny riktning. Hon började leda vänner och bekanta i samma "resa" som hon själv hade gjort. Det skedde dramatiska förändringar med dem också. Brandon gjorde efterhand processen mer systematisk och ledde kurser i den. "Resan" blev hennes livsverk. Erfarenheterna från den hjälpte henne genom fler prövningar än tumören: hennes och makens oförsäkrade hus brann ner, ekonomin rasade efter det, och maken lämnade henne för en annan kvinna.

Om allt detta har Brandon skrivit boken *Resan*. Den är utgiven 2001 av Richters förlag och har 215 sidor, översatta av Eva Mazetti-Nissen.

Brandon är ju inte den första som har gått igenom en omvälvande inre process, som man finner så värdefull att man vill dela med sig av den till andra. Jag tycker hon skriver lättläst och engagerande om sin väg. Boken ger också en utförlig vägledning för själva resan. Processen är intensiv och tar några timmar, fördelade över två dagar. Inslag i den känner jag igen från andra håll; helheten är Brandons. Två personer turas om att leda resan för varandra. Det finns en detaljerad karta att följa, och loggbok att föra.

Brandon eller hennes medarbetare reser runt och ger kurser, även i Sverige.

Den modiga kan med en vängöra resan själv, efter bokens vägledning.

Nils-Olof Jacobson

Frisk med örter?

Penelope Ody är örterapeut i England. 1999 kom en bok av henne, som nu finns i svensk översättning: *Frisk med örter*, med undertiteln *Hur du botar över 100 vanliga hälsobesvär*. Den är översatt av Margareta Hoffman-Nygren och utgiven 2001 av Natur och Kultur/LT.

Boken är full med vackra färgbilder på 159 sidor i stort format. Den är tryckt i Kina. Kan det verkligen vara så mycket billigare att trycka böcker där att det lönar sig att frakta dem fram och åter över halva jorden?

Boken har två huvudavdelningar. I den första presenteras 120 läkeväxter med bilder och mycket kort information om egenskaper och användning. Det är ett internationellt örtapotek, med örter från alla världsdelar. Den andra avdelningen anger örtbehandling vid drygt hundra vanliga krämpor och sjukdomar. Det finns också några allmänna kapitel om örtmedicinsk tradition och praktik. Texten är lättläst och sidorna överskådliga.

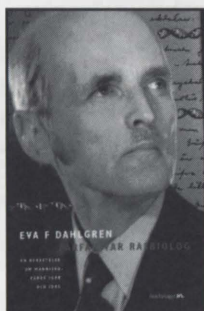
Boken är trevlig att bläddra i, och användbar som en första uppslagsbok. Förhoppningsvis inspirerar den till vidare studier. Som vägvisare i egenvård med örter är den otillräcklig. Många av de presenterade örterna är från t.ex. Indien eller Kina, nästan okända hos oss och kanske inte så lätta att få tag i. Jag skulle inte rekommendera någon att använda dem efter bara bokens kortfattade beskrivningar. Boken hade verkligen behövt svensk fackgranskning.

Om teatree-olja från Australien sägs att "äkta teatree-olja

är en av de få oljor som vanligen inte irriterar slemhinnorna och kan användas som den är direkt på huden". Problemet är att "en rad sämre oljor har dykt upp på marknaden". Jag har läst rapporter att allergi för teatree-olja inte alls är ovanlig, och kan ge rätt så irriterande besvär. Hur kan en vanlig konsument veta om oljan i affären är "äkta" eller "sämre"?

Örtmedicin i all ära, men den som vill använda örter för egenvård behöver läsa mycket mer än denna bok. Förslagsvis kan man börja med att lära sig om svenska läkeväxter, där vi har egen erfarenhet och kunskap sedan hundratals år.

Nils-Olof Jacobson

Rasbiologen och hans sondotter

Farfar var rasbiolog. En berättelse om människovärde igår och idag. Författare: Eva F. Dahlgren. Bokförlaget DN 2002.

Botanikprofessorn Osvian Dahlgren var rasist och rasbiolog. Han skrev och höll föredrag om rasbiologi, och han höll starkt på Tyskland under andra världskriget. När hans sondotter Eva F. Dahlgren upptäckte detta om sin beundrade farfar, blev hon illa berörd och beslöt sig för att ta reda på så mycket som möjligt om honom. Det har blivit en utomordentligt intressant bok, som bygger på grundliga efterforskningar och är synnerligen välskriven.

Åsikter som tycks ha varit naturliga för hennes farfar tar hon helt avstånd från och beklagar.

Det känns tillfredsställande att rasvärderingar som

Avlyssnat

I Sökaren 2/2002 anmälde jag boken *Vägen till kraft* av Barbara Berger. Med sin partner Tim Ray i Köpenhamn gör hon också musik. *Spiritual Pop Songs* heter en CD. Den bjuder på sånger i snabb, poppig stil, där Tim sjunger sånger av Barbara och sig själv. Texterna är från Barbaras böcker och fungerar som affirmationer som upprepas, t.ex.

*Your Being is Pure Light
Your Being is Pure Light
Your Being is Pure Light
Every day and night*

eller

*Take the time
Make the space
To go within
And feel the grace*

*All the love that you need
Is already there in your heart
And all the answers you seek
Were already there from the start*

Om man gillar popmusik och Barbaras bok, så är det lätt att ryckas med och inspireras av de här pigga, uppmuntrande låtarna.

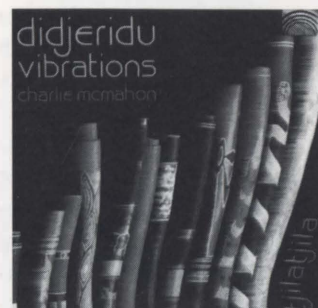
Av helt annan karaktär är CD:n *3 Guided Meditations*. Barbara leder på engelska tre visualiseringar eller meditationer, 17-24 minuter långa. Bakom hennes röst hörs några få toner utan melodi, som ligger där och rullar.

Dessa vandringar i inre landskap kan fungera som djup avslappning för den som inspireras av Barbaras budskap.

Skivorna kan beställas

hade stor utbredning för ett par generationer sedan idag har övergetts av de tongivande i samhället. Mänskligheten utvecklas, åtminstone i några länder.

Boken handlar dessutom bl a om den moderna gentek-

direkt från Tim och Barbara, www.beamteam.com; popsångerna också från Richters förlag i Malmö, www.egmontrichter.com.

Ren musik finns på nästa skiva, från ARC Music i England, www.arcmusic.co.uk.

Jag har tidigare anmält flera av deras skivor med *world music*. Den här heter *Didjeridu Vibrations* av Charlie McMahon, EUCD 1691.

Didjedi är det mest kända av de australiska aboriginernas traditionella instrument. Det är en sorts träflöjt som finns i olika storlekar, upp till ett par meter lång. Den kan få en mäktig rullande, dov klang. Charlie är inte aborigin, men har arbetat flera år i sociala projekt bland dem. Han har också vidareutvecklat instrumentet och dess traditionella musik. Här får didjeridon sällskap av västerländska instrument som piano, gitarr, violin och cello. Melodierna är enkla och stillsamma, med ett fåtal slingor som upprepas medan didjeridon brummar i bakgrunden. I sin hypnotiska klang påminner den om vår medeltida mungiga. Jag tycker om den här musiken; i all sin enkelhet är den avkopplande och suggestiv.

Nils-Olof Jacobson

niken, på vilken Eva F. Dahlgren har kritiska synpunkter. Genom ingrepp i de grundläggande arvsanlagen går det i princip att ta fram övermänniskor. Men vill vi verkligen det?

5 p

SM

Islam efter terrordåden

Av Bertil Falk

Vad är det för likhet mellan Osama bin Ladin och de båda amerikanska TV-evangelisterna Jerry Falwell och Pat Robertson? Jo, alla tre är religiösa fundamentalister som anser att Gud hade sitt finger med i spelet när World Trade Center på Manhattan utplånades. bin Ladin har sagt att det var Gud som hjälpte kaparna att föra planen mot sina mål.

De båda kristna fanatikerna ansåg att attentaten innebar att Gud tagit sin hand från USA och att attacken var ett straff för alla feminister, homosexuella, hedningar, abortanhängare och så vidare som finns i New York City. Skillnaden mellan en muslimsk fundamentalist och dessa anhängare av USA:s kristna höger var med andra ord obefintlig.

Men medan Osama bin Ladin kan rida på föreställningarna i den islamiska världen att *Koranens* ord är oemotsägbara, så har de kristna fundamentalisterna hundrafemtio år av textkritisk bibelgranskning emot sig. Det är som bekant ingen slump att den rationella granskningen av *Bibels* texter, deras inbördes relationer, deras tillkomst etc. har varit den främsta orsaken till att kyrkans makt har minskat och att utrensade gnostiska trossatser (som den om reinkarnation) åter har kommit till heders och öppet kan diskuteras bland en del kristna.

Vi inser numera att fröet till denna utveckling såddes med reformationen på 1500-talet men att det tog mer än trehundra år innan de toleranta verkningarna kom upp i varv. Tvärtom så infördes 1726 i Sverige det så kallade konventikelplakatet med sitt förbud mot enskilda sammankomster för andaktsövning av statskyrkans medlemmar. Innan plakatet avskaffades 1858 (i praktiken dock först 1868) så drev detta förbud många svenskar att emigrera till USA, där det rådde religionsfrihet.

Det brukar hävdas att Islam aldrig haft någon reformation. Sufismen har till exempel aldrig spelat samma roll inom Islam som Luther och de andra reformatorerna inom kristendomen. De fritänkande baulsångarna (som både kan vara muslimer och hinduer) i Väst-Bengalen förblir en mycket perifer och i nuläget också förföljd företeelse inom sitt eget regionala verksamhetsområde.

Men som Ghassan F. Abdullah vid Birzeituniversitetet i Palestina framhåller i

en hemsida som lagts ut på Internet av "Institutet för sekularisering av det islamiska samhället" så är sekulariserade, världsliga, idéer inget nytt i islamiska länder.

Ghassan F. Abdullah konstaterar: "Ända sedan Mohammed kom med sitt upprop på 600-talet har det funnits tvivlare och världsliga skrifter. En del av dessa författare finns dokumenterade i Abdurrahman Badawis bok *From the History of Atheism in Islam*, som först publicerades på 1950-talet och sedan dess tryckts om flera gånger. Den bringar i ljuset en del av de debatter och skrivelser som markerat vissa perioder av islamisk historia, inklusive den hänfulla poesi som skrevs av Abdul Ala' al-Maari, den blinde arabiske filosofen som levde i norra Syrien på 900-talet."

Det finns med andra ord en lång men ganska okänd tradition av fritänkande i den muslimska världen. Tacksamast för kritikerna är naturligtvis att peka ut motsättningar mellan olika citat ifrån *Koranen* samt att påpeka uppenbara felaktigheter. Ett exempel på det förstnämnda är *Some samples of Quranic contradictions (Några exempel på motsägelser i Koranen)* som sammanställts av Syed Kamran Mirza på det ovan nämnda institutets hemsida.

Koranen ska ha dikterats för profeten Mohammed av ärkeängeln Gabriel. Nu hävdas det i *Koranen* att Jorden är platt. Var Gabriel så okunnig om det verkliga förhållandet? De kritiskt lagdamenar då att detta snarare visar att *Koranen* skapats av människor. Men så får man enligt *Koranen* inte säga. *Koranen* fastslår entydigt om sig självt att "denna skrift inte får betvivlas".

De här frågorna har tagits upp av Alexander Stille i en stort uppslagen artikel i New York Times (2 mars 2002) där det konstateras att muslimerna är medvetna om att den kristna kyrkan började att tappa greppet om folk när de heliga skrifterna blev kritiskt granskade. Bland islamiska fundamentalister är det därför extra viktigt att *Koranen* inte på samma sätt som *Bibeln* underkastas kritisk granskning.

Alexander Stille citerar i sammanhanget John Wansbrough vid "School of Oriental and African Studies" i London, som 1977 framhöll att det knappast förekommer att *Koranen* utsätts för analys med de metoder och tekniker som har använts vid kritik av *Bibeln*.

Det här är som alla förstår en kinkig fråga, men faktum är att det inte finns något bevis för förekomsten av *Koranen* förrän år 691, det vill säga hela femtionio år efter Mohammeds död. Det året byggdes Klippmoskén i Jerusalem och på den finns *Koran*-inskriftioner. Dessa inskrifter skiljer

sig något från motsvarande texter i *Koranen* som den används i dag. Detta har av kritiska forskare tolkats på så sätt, att *Koranen* har utvecklats under ett okänt antal år innan den fick sin slutliga utformning. Kritikerna hävdar också att mycket av det som traditionellt påstås om Islam och Mohammed baserar sig på texter som tillkommit ända upp till trehundra år efter Mohammeds död.

Så här kan man fortsätta och botanisera i den framväxande debatten och det är viktigt att påpeka att det inte bara är västerländska specialister utan också muslimska forskare som kritiskt granskar *Koranen* och traditionen.

Detta är naturligtvis anatema för blint troende fundamentalister. Vi känner till de dödsdomar som uttalats mot olik-tänkande, där Salman Rushdie är det mest kända exemplet. Även den i sitt hemland Egypten högt hållne Nobelpristagaren i litteratur Naguib Mahfouz och andra har utsatts för förföljelser för att de inte fallit fundamentalisterna i smaken.

Att det pågår en ideologisk strid mellan fundamentalister och fritänkare inom Islam är uppenbart. I den striden har fundamentalisterna övertaget samtidigt som det är uppenbart att tvivel och kritisk granskning får allt fler anhängare.

"Institutet för sekularisering av det islamiska samhället" leds av en man som framträder under namnet Ibn Warraq. Han säger så här till New York Times: "Biblisk forskning har gjort människorna mindre dogmatiska, mer öppna och jag hoppas att det också ska ske i det muslimska samhället."

Hur utvecklingen kommer att bli, är svårt att säga. Osama bin Ladin har sagt att han hört att intresset för att studera *Koranen* vuxit i väst efter attackerna med kapade flygplan i USA den 11 september 2001. Det upplever han som positivt, men samtidigt tycks den kritiska granskningen av både Islam och *Koranen* ha tagit ett stort steg framåt. De hemska händelserna den 11 september kan mycket väl ha motverkat sitt syfte att stärka Islam. Det återstår dock att se.

Vad som än kommer att hända, så har förmodligen islamisten Andrew Rappin vid Victoriauniversitetet i British Columbia, Kanada rätt när han hävdar att större yttrandefrihet inom den islamska världen snarare kommer att utvecklas inom ramen för traditionell muslimsk granskning och forskning än som ett resultat av attacker mot Islam från utomstående. Med andra ord: kritik mot Islam från väst stärker fundamentalisterna. Kritik inom Islam försvagar dem.

Café Sokrates

I förra numret ställde vi den viktiga frågan: Hur skall en människa vara?

Här följer några svar:

Jag citerar ur *En dold Gud*: "Om man ser sej själv i alla och alla i sej själv kan man inte skada någon, ty det skulle betyda att skada sej själv."

Om en människa lägger ned arbete på att lära känna sej själv och lyckas med det, lär hon känna Den som är i henne, i allt, i alla. Efter att ha erfårit detta och föräntat sej med Denne och överlåtit sej åt *den Ende* i allt inneboende kommer hon också att i allt vara som Denne är – i sej själv, och mot allt och alla full av igenkännandets glädje! Allt är En och Densamme och allt är fullt av Dennes Helighet och Ljus.

I Denne har allt sin identitet, sitt liv och sitt ljus, sitt original utan motsättningar och utan att vare sig räknas till en religion, en kultur eller annat som skiljer den ene från den andre.

Det mantra jag har att erbjuda världens lyder "det skiner ett klart lysande ljus i djupet av mitt inre", och det gäller allt och alla. I det inneboende ljuset har allt och alla sin gemensamma identitet, sitt Jag, som är ett och detsamma för alla. Men vi lär oss av föräldrar, släkt och vänner och inte minst skolan att sätta denna identitet, detta ljus, "under skäppan", där det visst fortsätter att lysa och vara vårt Jag, vår Sanna Natur och Identitet. Men vi lär oss att förneka det, och i stället identifierar vi oss med spegelbilden, som den vi säger oss vara. Och så identifierar vi oss med vårt kön, vår ålder, vår nationalitet, vårt fysiska tillstånd. Och hur mycket vi än längtar och tillfredsställer denna längtan med allt vad detta är, kvarstår vår längtan otillfredsställd.

Accepterar vi vår person, vårt falska jag som omgivningen bekräftar och som vi själva godtar och bejakar, då blir alla möten med andra människor vanställda och falska. Vi möter varandra genom våra falska föreställningar om vilka vi är.

När vi kan säga att vi överlåtit oss själva till Den som bor i oss och låter Denne leva det Sanna Livet genom oss, då lever människan så som hon ska leva. Den som bor i oss är ingen annan än Den vi är men som vi nonchalerar och förtränger.

Den som bor i oss i ljust inom oss är Den vi i verkligheten är. Och medkänsla och kärlek utgår från denna identitet, och vi har bara att bli ett rent och sant uttryck för den.

Simon Andersson

Vem är jag att ha en åsikt om hur andra än jag själv ska vara? En människa ska vara som hon själv vill. Sann om hon vill det. Falsk om hon vill det. Ett fylleas om hon vill det. Som andra vill att hon ska vara om hon vill det.

Göran Grip

Här några funderingar om hur en människa ska vara. Det finns naturligtvis väldigt många önskvärda egenskaper, men jag tänkte inskränka mig till *ödmjukhet*, för när jag förstod egenskapen ödmjukhets sanna innebörd blev det något av en "uppenbarelse" för mig, och kanske det kan bli det även för några av Sökarens läsare.

"Uppenbarelsen" kom när jag läste sidan 33 i *Guds födelse i människan*, en bok av Christel Eklöf och Erwin Bischofberger, och jag låter boken tala.

"Det latinska ordet för ödmjukhet är *humilitas*, jordlighet. Man har då oftast tolkat det som något lågt i förhållande till himlen som är hög... Man har menat att ödmjukhet är att förringa sig själv, göra sig liten, krypta i stoftet inför Herren. Men det är inte ordets egentliga innebörd. Att vara ödmjuk är att vara öppen och frimodig för att kunna ta emot Verkligheten som den är.

Vi ska vara 'öde', d.v.s. tomma på våra egna föreställningar och förväntningar, på alla programmeringar vi har skaffat oss under livets lopp, på alla de tusen och åter tusen suggestioner och 'inbillningar' som utgör vår världsbild och präglar våra handlingsmönster och vår attityd mot omvärlden. Vi ska inte vara förhärdade av våra sociala, kulturella, religiösa och psykiska referensramar, utan 'mjuka' som en plöjd åker som är beredd att ta emot sådden. Det är vad ödmjukhet egentligen betyder."

Kerstin Stina Carlsson

En människa ska vara det enda "hon" kan vara – kärleksfull. Full av kärlek = full av kärleksenergi = gud = själva varat = det som är. Jaget = egot = är en illusion. Språket är dualistiskt. Fast det inte finns något "jag" egentligen, talar vi ändå om detta "jag". Universums = guds = kärleksenergens avsikt med oss är utveckling. Utveckling mot insikten att detta, som vi kallar ett "jag", är "du" fast i en annan skepnad, för allt är ett = kärleksenergi = gud = själva varat = det som är. Tat twam asi på sanskrit.

Kärleksfulla är vi, när vi följer intuitionen.

Människan är inte evolutionens mål. Målet är denna insikt att allt är ett = kärleksenergi = själva varat = det som är. Mystiker har i alla tider förstått detta. Den nya tiden, The new age – fast tiden är en illusion – för med sig att detta uppdagas för "oss" alla. Därmed är det inte mystiskt längre. Genom kvantfysiken, strängteori, teleportering m m lär "vi" "oss" att den massa som finns är försvinnande liten. Allt är egentligen energi = kärleksenergi = gud = själva varat = det som är.

Universum = kärleksenergi = gud = själva varat = det som är har ett syfte med människans (Atmans) utveckling mot Brahman = det som är = själva varat = kärleksenergi = gud. Slutmålet är denna insikt att allt är en enhet = kärleksenergi = själva varat = gud = det som är.

Om vi ska tro Einstein, är energin konstant, men den kan omvandlas, omformas. Energin = kärleksenergi = själva varat = gud = det som är, omformas till en människa, ett illusoriskt "jag" (Atman) som utvecklas mot att förstå att: Detta är du! = själva varat = kärleksenergi = gud = det som är.

"Vi" föds inte. "Vi" dör inte. "Vi" bara är = själva varat = den omformade kärleksenergi = gud = det som är. Någon har sagt att det "vi" kallar "vårt" liv, "vår" utveckling, är egentligen guden som leker med sig själv. Varför inte?! Personligen tycker "jag" det är en nåd att få leva, att få vara med och speciellt i denna spännande "tid", när detta uppdagas för flera och flera.

Kristina Bryngel

Du ska vara dig själv. Du ska så bra du kan spela den roll universum har gett åt dig.

Magnus Bergström

HUR SKALL EN MÄNNISKA VARA?

Vi hyllar gärna karaktärsdrag som hygglighet, hjälpsamhet, empati mm, som är önskvärda i vårt moderna demokratiska, humanistiska samhälle.

Med detta behöver inte vara allmängiltigt för människan som art. I "Sex and Temperament" beskriver Margaret Mead andra samhällsordningar, som fostrar egoistiska personligheter. Sådana samhällen har ju också en förmåga att överleva.

Och västerländsk psykoterapi, som bedrivs inom ramen för en psykologi, baserad på en viss människosyn, arbetar ju mestadels med att hjälpa människor att ta tillvara sina egna intressen och inte låta sig domineras av andra.

Detta visar att människan i grunden är en biologisk varelse och inte kan vara lycklig om hon inte får uppleva sin frihet att agera utifrån sina egna behov och känslor och uppleva sig vara respekterad och betydelsefull även i andras ögon. Man talar om att reptilhjäman i oss skall få lov att vara aktiv, men naturligtvis skall det finnas påbyggda sociala hänsyn. Hämmas reptilhjäman energier, vilket ju är vanligt i ett civiliserat samhälle, uppstår lätt psykiska och somatiska störningar. Detta är en tydlig fingervisning om hur människan bör vara. Hon bör vara både djur och människa i en balanserad helhet.

Finns då behov av något ytterligare som kan tillföras vårt människovarande? Mitt förslag är att detta skulle kunna fångas upp av humanistisk och transpersonell psykologi och även av religion i betydelsen att lämna det begränsat personliga till förmån för något större, kosmiskt. I detta innefattas då även meditation och andra tekniker med denna målsättning. Det har t.ex. behandlats av jesuitprästen och paleontologen Pierre Teilhard de Chardin i boken "Fenomenet Människan", där han vill jämställa Kristusmedvetandet med beteckningen *punkt Omega* som varande slutmålet i människans utvecklingsresa mellan alfa och omega. Som vetenskapsman hade han studerat arternas utveckling och var övergygad

om att människan också var stadd i utveckling mot större hjärnvolymer och medvetande. Detta är ju ett indiskt-österländskt och gnostiskt koncept, nämligen att det primära är det andliga, som tar sig uttryck i successivt mera utvecklade former.

En del erfarenheter hos människor, som mediterar och har studerat hur varseblivningen kan förändras vid djup psykisk avspänning, när tankarna kommit till ro, talar för att en ny form av varseblivning faktiskt inträder. Den har något annorlunda karaktäristika än den vanliga varseblivningen, som alltid filteras genom det analytiska intellektet.

Vanlig varseblivning ger en mera statisk, platt, endimensionell bild, likt den som ögonen förmedlar, medan det nya slaget av varseblivning är mera rörligt, dynamiskt, fördjupat och ger ett slags kunskap om tingens eget subjektiva liv. Den nya varseblivningen tar fram "vara"-aspekten, den visar vad som "är" och inte bara vad som syns och hörs.

Det som talar för att det verkliga är något nytt, är att från det nya perspektivet är det uppenbart att detta är ett nytt varseblivande som ger ny information. Man ser den analytiska tankens begränsning. Detta utgör en meditationseffekt som är möjlig att upprepa och har upplevts av många. Denna form av perception innebär att intellektet överskrids med bibehållen hög vakethetsgrad. Inom buddhismen kallas detta den intuitionella medvetenhetsnivån eller buddhi. På denna nivå torde Maslows "peak experience" ligga, dock nu som ett mera konstant tillstånd och ej bara som en momentan glimt som vid en kreativ insikt, så som det vanligtvis uppfattas inom psykologin.

Personligen tror jag att människans utvecklingspotential ligger i att alltmer förverkliga denna form av medvetenhet om den tillvaro vi är födda till genom att göra oss bekanta med en ny form av medvetenhet, vilket måste medföra ändringar av beteendet och en annorlunda modell för hur människan skall vara.

Bo G. Johnson

Underbart är det att träffa människor med humor. Humor är sannerligen en gudagåva! I Pelle Holms "Ordspråk och talesätt" sägs att humor är förmågan att se det stora i det lilla och det lilla i det stora. Alltså en fråga om livsvisdom. Det brukar också betonas att allvar är den grund som humorn vilar på. Och är den inte också ett kärleksfullt sätt att se? Därför, vill jag påstå, är humorn läkande.

Vi kan ta ett enkelt exempel. Man går till en uppvaktning av något slag, där man vet att de flesta gästerna är en helt obekanta. Man känner lite spänning, lite oro ... man är blyg helt enkelt och kan känna sig bortkommen i större sällskap. Men så kommer man dit, går omkring och hälsar. Och spänningen släpper ... Man erfår en värme, ett stilla ljus, ett skimmer. Vart tog min oro vägen? Här finns ju människor med humor, som värmer och lyser! Tacksamhet.

På frågan HUR SKALL EN MÄNNISKA VARA svarar jag: Hon skall ha humor.

Gulli Bergvall

Såvitt jag har kunnat förstå och tro, så är Universums (eller Guds-maktens) syfte med den mänskliga skapelsen den, att individen under sin tid på Tellus måtte nå *en själs-utveckling* för att kunna klara villkoren i den kommande existensen i en högre värld.

Det finns alltså en mening med människans existens, nämligen att individen måtte förbereda sig för sitt framtida byte av existens. Därav kan förstås, hur en människa skall vara i sitt sätt och i sin levnad för att redan här på Tellus kunna uppnå ett harmoniskt och lyckligt liv, med en utvecklande positiv inställning till glädje såväl för sig själv som för andra människor.

Sålunda gäller för individen att skaffa sig *livskunskap* och positiva vanor, vilket befrämjar såväl eget som andras varande.

Sten Händel

Man skall vara en hygglig medmänniska.

Bertil Nilsson

Hur skall en människa vara? Om Du gör allt vad Du kan efter Ditt förnuft och Din förmåga och söker allt vad Du kan, *så är Du precis som en människa skall vara.*

Sverker Arfvidsson

En ödmjuk, förstående och kärleksfull person skulle jag vilja vara – inte bara mot andra utan också mot mig själv.

Ulla Broström

Ur FÖLJESLAGARE (1992):

Allting går, enligt Gary Zukav, ut på en enda sak: älska varandra och döm ingen. Universum dömer oss inte, utan känner medlidande med oss.

Barbro Öster

Ur VÄXTKRAFT (1992):

Kärleken är vårt ursprung och vår mening. När kärleken är närvarande, visar vi harmoni och balans, och vi känner ett naturligt, organiskt och ekologiskt samband med allting. Då flödar livslusten, och vi blir hela och fyllda av livsbejakan.

Lena Kristina Tuulse

Ur INFORMATIONSBULLETTINEN (1992):

Människa är människans glädje.

Ur MANDALA (1992):

Vårt behov av kärlek är så djupt och grundläggande just därför att vi för vår mänskliga existens är beroende av andras hjälp. Därför behöver vi känna ansvar för, och uppriktig omsorg om, andras välfärd.

Dalai Lama

Ur MANDALA (1992):

Djupt inom oss, inom alla varelser i universum, finns samma liv. Det tar sig olika uttryck men dess källa är gemensam för alla. Enligt gammal visdom är detta liv inte blint och mekaniskt utan intelligent och gott.

Anna Bornstein

UR MANDALA (1992):

En röst sade: "Du är det." En väldig kraft, universums kraft, fyllde mig och jag förändrades med Det Enda, Absoluta. Jag är den jag är. Jag är i en tillvaro av rent liv, av gudomlighet, och det är obeskrivbart.

Ur MANDALA (1992):

I samma ögonblick som medvetandet inser att det självt är den bestående verkligheten bakom flyktiga företeelser, den oföränderliga iakttagaren av sina egna skiftande tankeformer, lysas det upp av en blixtnlik insikt och illusionen skingras. Människans insikt är Medvetandet som känner sig självt.

Paul Brunton

Ur GRAAL (1981):

Ruth Dahlén säger i sin bok "Visionär i 20:e århundradet": "Har inte varje människa någon gång upplevt ögonblick när Tiden stannat, när Evigheten snuddat vid henne, när hon känt en kosmisk hemkänsla och gemenskap med allt omkring sig, med träd, mark och ting."

Birgitta Fries-Ossiann

Ur SFINX (1991):

Vi har under de senaste hundra åren gjort fantastiska framsteg vad det gäller förståelsen av vårt fysiska universum. och den yttre rymden. Nästa stora projekt blir själva grundvalen för allt vårt upplevande: *medvetandet*.

Hans Ljungqvist

Ur GNOSIS (1992):

Varje ögonblick av rörelse är ett ögonblick av skapelse. Att tangera det ögonblicket, att föra in medvetande i den rörelsen, det är att beröra själva Varats kärna och samtidigt vara invigd i en *åtbörd* som är Varat självt.

Marion Woodman

Ur KOSMISKT OCH PERSONLIGT (1995):

Du tror kanske att du inte har ansvar för vad du tänker, utan bara för vad du gör, men sanningen är att du har ansvar för vad du tänker, för det är bara på denna nivå du kan göra några val. Vad du gör kommer från vad du tänker.

A Course in Miracles

Ur JORDENS GODA NYHETER (1991):

Inspiratörer är för mig den kategori av människor som har förmåga att väcka den ofta slumrande känslan av äventyr hos sina bröder och systrar.

Tomas Frankell

Ur ARCANUM (1994):

Dina barn är inte Dina barn. De är söner och döttrar till Livet självt. Och fastän de är med Dig Så tillhör de Dig inte.

Gamla indiska visdomsord

Ur ARCANUM (1994):

DEN ÄLSKADE

En man knackade på sin älskades dörr. En röst sporde: "Vem är där?"

Han svarade: "Det är jag."

Rösten sade: "Här är inte rum för mig och dig." Dörren stängdes.

Efter ett år av ensamhet och bedrövelse återvände mannen till sin älskades dörr. Han knackade.

En röst inifrån frågade: "Vem är där?"

Mannen sade: "Det är du."

Dörren slogs upp på vid gavel.

Rumi

Ur ARCANUM (1994):

DAGEN i dag är en märklig Dag, den är Din.

DAGEN i går föll ur Dina händer.

Den kan inte få annat innehåll än Du redan gett den.

DAGEN i morgon har Du inte fått något löfte om.

Men, DAGEN i dag har Du, det är det enda Du kan vara säker på.

Den kan Du fylla med vad Du vill, använd Dig av det.

I DAG kan du glädja en människa.

I DAG kan Du hjälpa en annan.

I DAG kan Du leva så, att kanske någon i kväll kan tacka för att Du finns till.

DAGEN i dag är en mycket betydelsefull dag, den är Din.

Ur GRAAL (1981):

Låt oss *samarbeta* av hela vårt hjärta och tillsammans söka sanningen utan personlig fördel, utan äregirighet eller småaktighet.

Pierre Ceresole

Citaten på denna sida är från svenska sökartidskrifter som funnits.

Från Axel Fredenholm:

Den som vill finna Gud måste gå in i sig själv och följa sitt medvetande ända till dess dolda källor. Där tronar det gudomliga jaget, där brinner den eviga lågan, där bor den frid som övergår allt förstånd, och där vidgar sig vägen till den kosmiska Andens outrannsakliga värld.

Ditt gudomliga jag är gränslöst, det är ett universum med djup under djup, höjd över höjd och sol bortom sol.

Vedaläraren frågar sin lärjunge vem han är och får till svar: "Aham asmi Parabrahman" (Jag är det oändliga). Och en författare (James Rhodes) har i en liten strof uttalat en sanning väl värd att beakta:

"O mänska, roten till din syndfullhet är att du ditt gudaursprung ej vet."

Det finns även en Gud som bor inom människan. Det är hennes *Högre jag*, hennes *Inre Gud*.

Gamla österländska visdomslärare har talat om universum som en person, en väldig, för oss ofattbar gudomlig varelse, och solar och planeter är atomer av vilka denna kropp är uppbyggd. Jorden som en atom i en gudomlig kropp är en stor och underbar tanke. Vi går omkring på våra vägar, vi reser över haven och tycker att jorden är stor, men vi är små varelser som bor på en atom. Med undran frågar vi vad som är stort och vad som är litet. Kanske det finns individer i miljontal som bor på de oräkneliga atomer av vilka vår kropp är sammansatt. Skulle någon av dessa vareler kunna fatta vem jag är eller vem du är? Det är otänkbart. Lika litet kan vi fatta den gudom vars kropp är uppbyggd av stjärnor och solsystem. Den som rätt förstår detta skall varken överskatta eller underskatta sig själv. Han vet hur obetydlig han är men känner på samma gång att han är en del av det gudomliga.

Ett gammalt ordspråk säger, att "tiden är dårens börda och den vises skatt". Det ligger en stor sanning i detta. Vi är beroende av tiden för både arbete och vila. Tiden är rikedom och lycka, ansvar och dom. Tiden ger värde åt allt. --- Där tid saknas, där saknas allt. ---

Vi säger att tiden är kort eller lång, och vi ställer våra kronometrar efter solen. Men det är egentligen tidens användning som är den rätta tidmätaren. Tiden kan av oss fattas endast som en kedja av erfarenheter, bevarade i minnet. ---

Använd din tid och dina tillfällen väl. Ånger och oro ändrar ingenting. Se framåt. Det närvarande är den rätt med vilken vi styr vår vagn mot framtiden.

Det händer ibland att vi träffar på buskar och träd som stannat i växten, fastän de inte uppnått den vanliga storleken. Varken rik mylla eller god skötsel kan hjälpa. Livskraften synes ha vikit bort och de är dömda att förvisna.

Med människor är det likadant. Det finns sådana som redan tidigt stannat i växten. Ingenting nytt intresserar dem. De har kommit in på vägar med så djupa spår, att de omöjliga kan komma ur dem. Nya problem och moderna åskådningar intresserar dem inte. Deras fantasi har glidit in i dödvatten, och de har blivit gamla i förtid. När en människa har upphört att växa är hon gammal, men så länge hon växer är hon ung. Stagnation är det första och det farligaste ålderdomstecknet.

Du säger att underverkens tid är förbi, att vetenskapen kan besvara nästan alla frågor och att naturen inte har några hemligheter.

Är du alldeles säker på den saken? Om jag frågar dig hur ett träd kan växa och hur en smal trädstam kan pumpa upp hundratals liter vatten till en höjd av tjugo meter, så kanske du kan finna en bok där detta ämne behandlas, men något avgörande svar finner du inte. Och frågar jag vidare vad det beror på att varje växt har sin säregna doft och färg, och att växter kan vara känsliga för kärlek och hat, så kan du inte svara. Nej, det är nog så att världen är full av under.

Människan är själv ett underverk. Det förefaller så enkelt och naturligt att gå på gatan. Men att ta ett enda steg är en rätt invecklad procedur. För det första måste vi vilja gå. Och med viljan påverkar vi en mängd olika kraftcentra. Förnuft, minne och erfarenhet håller rådslag med varandra. Det är mycket som sker på det inre planet innan budskapet skickas genom nervträdarna till de 144 muskler som måste sättas i rörelse och samarbeta för att det skall bli möjligt att gå några steg. Det är ett invecklat maskineri, obegripligt och underbart.

Ur förordet till Axel Fredenholms "Fri horisont":

Axel Fredenholm samlade omkring sig en studiegroupe kallad "Fri horisont". Man studerade bland annat Bhagavad Gita, hinduismens och buddhismens läror om reinkarnation och karma och gjorde jämförade studier i andra livsåskådningar.

Alfrida Klingstrand

Jag kommer ihåg min far som en god man, intelligent, hederlig, energisk och talangfull, men först och främst som den store Sökaren. Han tycktes forska efter det som finns bakom Varat, det som kan svara mot den innersta längtan hos många individer, och jag är av den övertygelsen att han fann det.

Thord Fredenholm

Var och en bör, vad som än må inträffa, behålla jämvikten och behärska sina sinnen.

Var och en bör, efter bästa förmåga, söka sanningen, öka sin kunskap och vara ärlig mot sig själv.

Var och en bör, så ofta det ges tillfälle, säga ett vänligt och uppmuntrande ord till sina medmänniskor.

Var och en bör sträva efter att övervinna fruktan och se med förhoppning mot framtiden.

Var och en bör bemöda sig om att glädjas lika mycket åt en annans framgång som åt sin egen.

Var och en bör tänka det bästa, arbeta för det bästa, och förvänta det bästa.

Var och en bör vara på sin vakt, att han inte med ord blottar tankarnas oreda och viljans missriktning.

Var och en bör sträva efter att vinna den styrka, det lugn och den harmoni som besegrar alla svårigheter och som gör världen ljusare och bättre än den är.

Källa: Fri horisont av Axel Fredenholm (Världsbild Förlag, Vasagatan 9, 181 42 Lidingö, 08-767 38 17).

Här några spridda klokord, hämtade från en hemsida på Internet:

<http://sparkpeople.com/start>.

SparkPeople hopes to change the world by bringing out the best in people

Livet går inte ut på att finna sig själv. Livet går ut på att skapa sig själv.

George Bernard Shaw

Det finns en storartad skatt inne i vårt huvud, och det är sant om oss alla. Denna lilla skatt förmår oerhört mycket, och jag vill säga att vi endast har förstått en mycket liten del av vad den kan åstadkomma.

Isaac Bashevis Singer

Förväxla aldrig ett enda nederlag med ett slutligt nederlag.

F. Scott Fitzgerald

Ingen kan få dig att känna dig underlägsen utan din tillåtelse.

Eleanor Roosevelt

Du har inom dig just nu allt vad du behöver för att klara av vad världen än utsätter dig för.

Brian Tracy

Envar är med nödvändighet hjälten i sin egen livshistoria.

John Barth

Jag försöker undvika att se framåt eller bakåt för att i stället alltid se uppåt.

Charlotte Brontë

Om du önskar dig en god egenskap, lev som om du redan hade den. Prova "som om-tekniken"!

William James

De flesta människor går miste om tillfällena i livet, eftersom dessa är klädda i arbetskläder och ser ut som ansträngningar.

Thomas Alva Edison

Optimism är mer än något annat förknippat med framgång och lycka.

Brian Tracy

Pessimist är en som gör svårigheter av sina möjligheter, och optimist är en som gör möjligheter av sina svårigheter.

Harry Truman

Människor springer då och då på sanningen, men de flesta låter sig inte påverkas utan skyndar vidare som om ingenting hänt.

Winston Churchill

Den enda tyrann jag accepterar i den här världen är den stilla inre rösten.

Mahatma Gandhi

Jag börjar inse att det är de kära enkla tingen i livet, som, när allt kommer omkring, är vad det handlar om.

Laura Ingalls Wilder

Det finns i huvudsak två val att göra i livet: att godta allt så som det är eller ta på sig ansvaret att förändra det.

Denis Waitley

I varje tid beror framsteg endast på att det finns män och kvinnor som vägrar tro att vad de vet är det rätta inte kan förverkligas.

R. W. Davenport

Det är bättre att tända ett ljus än att förbanna mörkret.

Kinesiskt ordspråk

Enda sättet att ha en vän är att själv vara en.

Ralph Waldo Emerson

En klok fråga är halva visdomen.

Francis Bacon

Ta inte livet alltför allvarligt! Du kommer ändå aldrig levande ur det.

Elbert Hubbard

Det finns mer i himlen och på jorden, Horatius, än du drömt om i din filosofi.

Shakespeare (Hamlet)

Detta citat från ett av världslitteraturens mest hyllade verk kan markera utgångspunkten för ett sanningssökande som går utanför den beskrivning av verkligheten som är vanlig bland bildat folk i vår egen tid. – Det kommer nya tider med nya tankar, ny bildning. Det som idag är sanning kan i morgon ha lämnats för ny insikt.

I den vetenskapliga tankens gryning i vår tid uttrycker sig gärna vetenskapens folk självsäkert om hur universum faktiskt är beskaffat. Men i verkligheten är vårt vetandesynnerligen fragmentariskt. Vår kunskap är små öar i ett hav av okunnighet.

De som hävdar att världen i grunden är materia och det andliga en bisak bortser från mycket av mänsklig erfarenhet.

Om någon säger att det är en häst i badkaret, så verkar detta alldeles osannolikt, men man kan inte säkert veta om det faktiskt finns en häst där, förrän man har sett efter.

J. Allen Hynek (citerad ur minnet)

Den amerikanske astrofysikern J. Allen Hynek var en vanlig akademisk skeptiker, när det gällde UFO-rapporter. Men så fick han en fråga från det amerikanska flygvapnet, om han ville bli dess vetenskaplige UFO-konsult. Hynek ställde upp, och efter en tid förstod han att UFO-rapporter inte kunde avfärdas lättvindigt. Han tyckte att det verkade alldeles osannolikt att UFO:n kunde vara farkoster från världsrymden, eller något annat utanför det normala, men man kunde ju inget säkert veta förrän man sett efter, dvs gjort riktiga undersökningar.

Professor Hynek var en av dessa tämligen ovanliga moderna vetenskapsmän som inte fastnade i irrationell skepsis, utan tog itu med en ovanlig vetenskaplig fråga med intresse och utan fördomar i det han utmanade det akademiska etablissemangen.

Han gjorde en betydande insats – men kom inte närmare gåtans lösning.

Men kom ihåg: de stora vetenskapliga upptäckterna har inte gjorts inom huvudströmmen i den vetenskapliga världen utan av radikala nytänkare.

Jan Romander

Min tro

Psykologisk astrologi

Astrologi har, försiktigt uttryckt, dåligt rykte, och jag är alldeles övertygad om att detta inte beror på astrologin i sig själv utan snarare är en konsekvens av den praktik som astrologer har ägnat sig åt under lång tid.

Orsaken till detta ligger i den historiska tron på astrologi och att därmed en viss praktik utvecklades. I forntiden uppfattades planeterna som Gudar, vilka styrde över naturen ungefär på samma sätt som kungar styrde över länder. Man uppfattade relationen mellan himmelska och jordiska händelser som linjär: En överlägsen makt hade kontroll över en underlägsen makt. En senare och mer djupsinnig form av astrologisk filosofi hävdade att makrokosmos och mikrokosmos var sammanvävda och speglade varandra samt att deras inbördes relation inte var linjär. Denna tro föll tillbaka i samband med den hellenistiska kulturens sammanbrott under tredje århundradet och den enklare modellen fortlevde i olika former ända fram till andra halvan av 1900-talet. Människan uppfattades som styrd av ett kosmiskt öde, som möjligen kunde blikkas men inte förnekas.

Planeterna uppfattades omväxlande som spridare av mystiska strålar eller som elektromagnetiska krafter som påverkade individen vid födseln. Detta ledde givetvis till att människor riktade sin uppmärksamhet utåt för att reda ut vilka olyckor eller framgångar Gudarna hade på gång för dem. Den traditionella astrologin gav alltså inget utrymme för förändring eller utveckling. Istället blev det uppenbart att människor konsulterade stjärnorna i sina försök att undvika ett olyckligt öde eller för att exploatera möjligheter i avsikt att manipulera omständigheterna för egen vinning.

Traditionell händelseorienterad astrologi handlade alltså om att individen var ett potentiellt offer för ett ligkiltigt universum, över vilket han/hon hade liten eller ingen kontroll. Astrologerna var inte sena att ge folk vad de ville ha – profetior, råd, varningar samt förenklade lösningar till vad vi numera uppfattar som komplexa psykologiska problem. Astrologerna kom därmed att förstärka den fatalistiska livs-

synen och blev en maktfull yrkeskategori i samhället.

Man kan alltså säga att myten om astrologi hade etablerats, och jag vill här göra ett försök att formulera denna explicit:

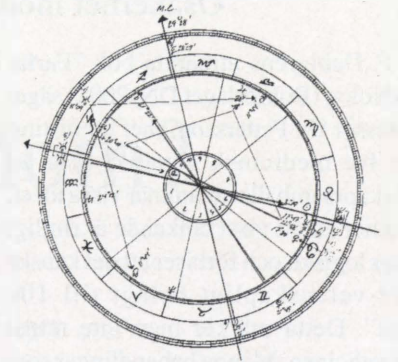
"Astrologin har hela sanningen om dig, och jag som astrolog vet således allting om dig, ditt förflutna, din nuvarande situation, ditt öde, din framtida utveckling och jag känner till din tidpunkt för din död."

Jag är rädd att denna myt fortfarande har ett starkt grepp om de astrologer som inte kombinerat astrologin med relevanta kunskaper i psykologi och psykoterapi, för att inte tala om att myten fortfarande har ett starkt grepp om de människor som söker sig till astrologer. Astrologen kommer därför medvetet eller omedvetet att försöka leva upp till denna myt under sina "professionella" möten med människor. Därför kan man säga att *astrologins största problem är astrologerna*.

I bästa fall kan en amatörastrolog vara en välmående person som "förutsäger framtiden" och beskriver klientens personliga karaktärsdrag och kanske därmed inte gör någon större skada. I värsta fall exploaterar han klientens osäkerhet och ångest och riskerar att göra stor skada.

Den stora majoriteten av förutsägelser om sjukdom, olyckor, äktenskap, etc är värdelösa utom för att skapa ett beroende av astrologen, vars uttalanden ger intryck av att utlova någon form av kontroll över tillvaron. Men ingen astrolog kan förutsäga den exakta händelseutvecklingen, under vilka omständigheter den kommer att äga rum eller exakt hur detta kommer att påverka individen. Den mest iögonenfallande bristen i sådana förutsägelser är vilken mening och vilket syfte det aktuella händelseförloppet kommer att ha för individen efter det att det akuta skeendet har passerat. Vilka möjligheter innebar processen för individens utveckling?

Mot bakgrund av denna tradition är det intressant att se hur långt professionell, psykologisk orienterad astrologi har kommit under endast de senaste ca 35 åren. Det var inte förrän i samband med utvecklingen av

den humanistiska psykologin under 60-talet, som psykologiskt orienterade astrologer började fundera över födelsehoroskopet i termer av personlig växt och utveckling.

Dane Rudhyar var den förste att se hur humanistisk psykologi och astrologi kompletterade varandra. Födelsehoroskopet kunde användas som ett redskap för att kartlägga individens komplexa inre värld som de humanistiska och senare de transpersonella psykologerna ägnade sig åt. Rudhyars attityd var "personcentrerad" i betydelsen att varje horoskop var unikt. Ett horoskop representerade individens totala potential, där ingen planet var vare sig "god" eller "dålig" utan snarare att varje element var del av en större helhet. Yttre händelser tolkades inte som ödesstyrd incidenter med "lyckliga" eller "olyckliga" utfall, utan som meningsfulla manifestationer av en utvecklingsprocess.

På 70-talet drevs rörelsen vidare av psykologer som Arroyo, Greene, Perry och andra. Man menade att det är medvetande och inte materia som utgör Universums primära realitet. Psyket är bundet av de lagar som karakteriserar denna Helhet, till vilken allt skapat utgör delar. Dessa lagar kan inte påverkas men inom ramen för dessa är individen fri och självbestämmande.

Psykologisk astrologi är såväl en personlighetsteori som ett diagnostiskt redskap. Den erbjuder en komplex modell av mänsklig motivation och uppfattar psyket som en struktur bestående av behov, drivkrafter, tankar och fantasier. Horoskopet utgör ett kraftfullt bedömningsredskap, i vilket terapeuten kan uppfatta konturer av barndomen, samt väl definiera framtida tider av kraftfullt växande och/eller personliga kriser. I motsats till traditionell händelseorienterad astrologi, befattar sig psykologisk orienterad astrologi inte med ytliga beskrivningar av karaktärsdrag eller förutsägelser av framtiden. Istället syftar denna disciplin att utveckla empati för individens inre värld och därigenom underlätta för terapeuten att effektivt behandla psykologiska problem, modifiera eller eliminera existerande symptom samt stödja individens strävan efter självförverkligande.

Osäkerhet inom vetenskapen

I Eva F. Dahlgrens utmärkta bok "Farfar var rasbiolog (Bokförlaget DN, 2002) säger en professor Ulf Pettersson, chef för institutionen för medicinsk genetik, bl a att "vetenskapssamhället anammar vissa idéer, man finner att ett visst tänkande är rimligt och låter logiskt, och förbiser att det kanske inte är vetenskapligt belagt till 100 procent". Detta märker man inte minst inom medicinen. Många behandlingar som används är inte väl belagda. Per-Åke Albertsson, professor i biokemi, säger att han tycker det är bra att folk är skeptiska. "Om man tittar bakåt i historien, så är det mycket som inte har visat sig hålla." När forskare presenterar sina resultat, låter det ofta som om de vet exakt hur det förhåller sig. "Men", säger Albertsson, "då måste

man ha i bakhuvudet att om tjugo år kanske det inte stämmer."

Detta är något att tänka på.

www.martinus.nu

Uppgifter om aktuella kurser, föredrag etc.

Begär program:

Stiftelsen Martinus Institut i

Sverige, Fjällgatan 23 A,

116 28 STOCKHOLM

Telefonvarare: 08-766 08 69,

Fax 08-766 08 66

Gåvor till Sökarens stödfond

Arne Bohlin, 40:-, Maylie Andersson, 240:-, Birger Andersson, 40:-, Elisabeth Boberg, 100:-, Lilian Lysholt, 100:-, Gerd Antti, 50:-, Erik Siljeström, 100:-, Eva Åkerlund, 70:-, Torborg Therner, 70:-, Rune Löfberg, 70:-, Kalle Hamilton, 270:-, Liv Gröntoft, 40:-, Anneli Brunberg, 50:-, Gunnar Larson, 100:-, Jörgen Peterzén, 70:-, Linnéa Dahlin, 30:-, Povel Randén, 100:-, Unni Welén, 50:-, Jan Malmsjö, 270:-, Sven-Bertil Andersson, 70:-, Bernt Eriksson, 170:-, Bengt Kelvgård, 30:-, Gunny Larsson, 30:-, Anonym 270:-, Daniel Cederberg, 40:-, Rannveig Fridriksdottir, 100:-, Ragnar Wikman, 180:-, Kerstin Jonsson, 100:-, Rolf A. Garemark, 50:-, Lars-Ive Linder, 50:-, Sigvard Ramberg, 30:-, Carin G. Hansson, 30:-, Bo Carlstedt, 170:-, Leif Bøe, 40:-, Daniel Cederberg, 30:-, Birgitta Tillander, 100:-, Solbritt Forsling, 70:-.

Stort tack! SM

Plejadläger i Hälsingland 14/6 – 16/6 och 5/7 – 7/7

Sedan några år kanaliserar Kristina Krantz en grupp av sju väsen från Plejaderna.

De utgör en gruppmedvetenhet samtidigt som alla sju har sin egen särskilda ton.

Vilka är de? Vad vill de? Vad har de med jordens utveckling att göra? Du är välkommen att komma och tala med Asdid, Oswana, Papahn eller någon av de andra i gruppen under en helg i sommar.

Vi kommer att varva kanaliseringar med samtal, övningar, sång och musik.

Kursavgiften är 900:- och mat och logi ordnas till låga priser. Anm.avgift 300.- insättes på pg 4644337-0, Per Gomér.

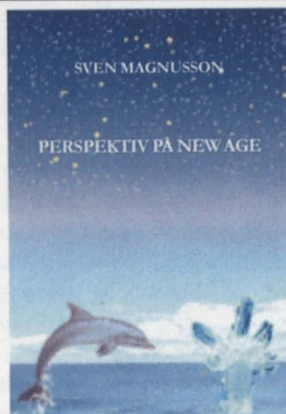
För vidare info: Per och Gunilla Gomér 0651-31061 el Martin och Kristina Krantz 0650-21321.

E-mail: martinkrantz@hotmail.com

PERSPEKTIV PÅ NEW AGE

Sven Magnussons lovordade bok om "Stora tankar i vår tid" – initierat om fenomenet "New Age", dess historiska rötter, framväxt och situationen i dag. Nu 2. upplagan med ny titel och nytt omslag!

kr 165,-

Att finna sin väg är att snedda över ängar

Vägvisare för den obegränsade människan

Gerry B. Nilssons djupt personliga och inspirerande bok om en sökares livsväg. "En engagerad och innehållsrik skildring". (Bibliotekstjänst)

kr 160,-

Vid förskottsbetalning till pg. 78083-3 bjuder vi på frakten

Wrå Förlag, Wrå gård 153 94 Hölö
Tel/Fax: 08 55159065 wra.forlag@telia.com

Sökarens hemsida, www.sokaren.se

Kristendomen - en granskning,
www.sokaren.se/INDEX144.HTML

Gud, INDEX188
Parapsykologi, INDEX168
Reinkarnation, INDEX173

Ut ur kroppen. Nära döden, INDEX330
Hälsa, vegetarism, djurrätt, INDEX176
UFO, INDEX167
Förnuft, kritik, skepsis, INDEX174
Poesi, INDEX117

Sorokin, kärlekslärans vetenskap, INDEX127
Vad kan vi lära av Buddha? INDEX118
Den oförgängliga filosofin, INDEX24
Mediala fenomen, en granskning, INDEX45
Hildegard av Bingen, INDEX52
Vedanta, INDEX33
Filosofins historia, INDEX43
Åsa Freij's hemsida, afreij.html

Spöken – finns dom?

Reportage: Viveka Lindgren Foto: Bela Unger

Finns det spöken? Och änglar och tomtar?

Ja, att sådana varelser faktiskt existerar är många människor övertygade om idag. Var sjätte svensk tror att de döda kan komma tillbaka och spöka eller ta en djupare kontakt med de levande.

Hela 13 procent av befolkningen ser sitt öde skrivet i stjärnorna, medan andra är förvissade om att framtiden kan påverkas av lyckobringande maskotar och amuletter. Och några tycker sig även ha skymtat små, grå tomtar eller andra naturväsen i omgivningen – gestalter som ju hör hemma i gammal folketro och kanske borde ha "dött ut" med den moderna upplysta tiden.

Detta är resultatet av en stor vetenskaplig studie som handlar om vår inställning till det paranormala och ockulta. Den har genomförts av teologen Sven-Eric Morhed vid Uppsala universitet och ingår som en del i hans doktorsavhandling "Att förklara det oförklarliga". Undersökningen visar att det oförklarliga faktiskt är något som var tredje svensk tror på idag.

– Det verkar som om människor blivit mer öppna för det okända, man berättar hellre om s k övernaturliga upplevelser nu än för kanske 20 år sedan, säger Sven-Eric Morhed, en lång och gänglig 44-åring med något lite pojaktigt över sig. Vi träffar honom i universitetsbiblioteket, där man kunnat se honom de senaste fyra åren med sin avhandling, fördjupad i tunga volymer om religion, magi, mystik, gengångare och naturväsen.

Intresset för svenskarnas övernaturliga upplevelser väcktes när Sven-Eric Morhed läste "Min livsåskådning – kropp och själ" på Nordiska Museet, en enkät där människor bl a berättar om religiösa erfarenheter och möten med det okända.

– Det som förvånade mig mest var att så många faktiskt trodde på spöken, andar och andra uråldriga föreställningar. Ja, somliga hade till och med sett små grå tomtar! Detta

trots alla vetenskapliga framsteg och den utpräglad förnuftsstyrda världsbild som varit rådande under de senaste tvåhundra åren, säger han.

– Det intressanta var också att det inte bara handlade om några få udda kufar, gamla byoriginal eller personer utan någon utbildning som berättade om dessa märkliga erfarenheter. Mina egna intervjuer i samband med avhandlingen visade tvärtom att det är fullkomligt normala, förnuftiga människor som har upplevelser av det övernaturliga. Men det var tydligt att de ogärna talade om detta, eftersom de var rädda att betraktas som konstiga och avvikande.

– Jag ville undersöka hur det är möjligt att förena så vitt skilda synsätt – det vetenskapliga med det magiska – hur man kan att tro på spöken, stjärntyding och lyckomaskotar i vår datoriserade och genmodifierade tid.

Resultatet är också fullt av motsägelser. Samma personer som tror på det paranormala har ändå en stor tilltro till vetenskapen.

– Vi människor är ganska ologiska. Men många av dem som upplever något övernaturligt tycks vara mer intresserade av att tolka vad detta betyder för just dem själva än att hitta en rationell förklaring till fenomenet.

Det verkar också som att ju yngre man är desto mer öppen är man för det oförklarliga i tillvaron.

– Unga människor är mer kritiska till auktoriteter över huvudtaget, de är skeptiska

Sven-Eric Morhed

både till vetenskapen och det paranormala, framhåller Sven-Eric Morhed.

Själv är han troende kristen, och han har också tagit reda på hur vi föreställer oss Gud och livet efter detta. Avhandlingen visar att de flesta svenskar menar att Gud finns inom varje människa, nästan lika många tror på en personlig Gud och därefter kommer uppfattningen om en opersonlig, högre makt.

46 procent av befolkningen är övertygade om att det finns något mer efter döden, medan 41 procent hävdar att allt tar slut då. 13 procent tror på reinkarnation, 11 procent att vi antingen kommer till himlen eller helvetet. En lika stor del är förvissade om att helvetet endast finns på jorden och alla får komma till himlen när vi dör och 9 procent tror att en evig lyckalighet väntar oss i livet efter detta.

– Att vi blir alltmer öppna för det oförklarliga och paranormala beror förmodligen på att vi är trötta på att hela tiden tänka förnuftigt och rationellt. Världen verkar då platt och förutsägbar. Våra egna upplevelser visar ibland på en annan, mer gåtfull verklighet, säger Sven-Eric Morhed.

ÖKA DIN LIVSKRAFT PÅ WÄXTHUSETS KURSGÅRD

En inspirationskälla i Roslagen. Här kan du tanka ny energi i form av friskvård, hälsobefrämjande upplevelser för kropp och själ, kreativitet, relationsträning och personalutbildningar i en internationell miljö för växande och kontakter.

Finn din kraft med Frigörande Andning 24-26 maj

Djupavslappning genom en andningsteknik som förenar kunskap från många olika kulturer. Den är enkel att lära sig, löser upp muskelspänningar och fördjupar din andning. En skön avslappning blir resultatet, du kommer i kontakt med din kropp och dina känslor och öppnar dig för positiva tankar. Kursledare är **Freja Gustavsson** och **Susanne Häll**.

Hatha Yoga - kroppens mästar metod 14-20 juni

Yoga är en av de äldsta kända metoderna för att göra kroppen stark, smidig och balanserad. Denna kurs är bra både för nybörjare och mer erfarna. Hatha Yoga är mycket lätt att lära sig och du får med dig hem en överlägsen metod för att hålla dig frisk till kropp och själ. Kursledare är **Balan** från Kerala i Indien, åttonde året på Wäxthuset

Nonviolent Communication 5-7 juli

Alla har erfarenhet av möten som inte blir som vi hade tänkt oss. Denna kurs hjälper oss att skapa en dialog som leder till att vi möts i samförstånd. **Giraffspråket**, som det också kallas, är en effektiv och rolig metod för medveten och fredlig kommunikation. Kursledare är **Liv Larsson**.

Kärlek, Medvetenhet och Mod 28 juni-2 juli

Ge dig själv ett avstamp till ett friskare liv. I denna kurs får du hjälp med att hitta din kärna, dina önskningar och drömmar för att sedan omforma de tankar som begränsar ditt liv. Du kommer att förstå dina egna resurser och bli fri att skapa livet från ditt eget perspektiv. Frigörande Andning, meditation, dans och gruppdynamik ingår. Kursledare är **Rani Spets** och **Eva Vadenmark**.

Hawaiiansk massage 11-14 juli

Hawaiiansk massage berör hela kroppen med flödande, kraftfulla och rytmiska rörelser. Den påverkar nervsystemet och löser upp fysiska och känslomässiga spänningar. Samtidigt stimulerar den till djup vila och avslappning. I kursen ingår också yoga, andningsövningar och meditation. Kursledare är **Tina Nauska**.

Finn din kraft med Frigörande Andning 19-21 juli

Se kursbeskrivning den 24-26 maj. Kursledare är **Karin Liungman** och **Eva Blomström**.
De kommer i denna kurs också att inspirera till olika slags skapande: skriva, måla, ljuda och lyssna.

Frigörande sång 26-28 juli

Frigör din röst och din kreativitet. Sången för dig närmare ditt inre, du släpper taget för att känna din kraft. Du kan tryggt och lekfullt släppa hämningar och rädslor gentemot sång och musik. Det är helande och glädjande, roligt och tokigt. En andningssession i Frigörande Andning ingår. Kursledare är **Susanne Häll**.

Set a new course for your life 29 juli-4 augusti

En avancerad vecka med Frigörande Andning. En stor del av kursen ägnas åt vattenandning, en kraftfull metod som förlöser djupa känslotrauman och spänningar. Upplev några av dina mest betydelsefulla ögonblick för resten av ditt liv härute. Du förändrar dina sinnestillstånd, får ny energi och skapar inre välbefinnande och hälsa. Kursledare är **Binnie A. Dansby** och **Lena Kristina Tuulse**.

Hawaiiansk massage 8-11 augusti

Påbyggnadskurs för er som har gjort steg 1. Se kursbeskrivning den 11-14 juli. Kursledare är **Tiina Nauska**.

Strålende hälsa - avancerad friskvård och Hawaiiansk tarmrening 12-20 augusti

Nio dagar med hälsan i fokus. Du lär dig grunderna i att leva ett långt och hälsosamt liv, att rensa och bygga upp din kropp, hur du undviker cancer, hjärt- kärlsjukdomar och degenerativa sjukdomstillstånd. Undervisning i Levande Föda - vad du behöver tillföra kroppen för att den skall få maximalt av vitala näringsämnen. Kursledare är **Lena Kristina Tuulse**, terapeuter är **Tove Jensen** - kroppsbalansering och **Beatrice Almström** - Ma-uri Bodywork.

The Edge 22-25 augusti

Jack Barnard, författare och regissör från Los Angeles är tillbaka för att inspirera och utmana dig. Detta är en kurs i personligt ledarskap genom upplevelser och agerande. The Edge försätter dig i situationer där du måste ta ditt fulla utrymme och sätta en ny standard för ditt liv. Du får vara med om en härlig blandning av ceremonier, improvisation och lek.

Frigörande andning - Fördjupningskurs 5-8 september

Fördjupa din egen process, utveckla ditt klientarbete. Genom andningssessioner och personlig handledning ökar du din förmåga och din livsenergi. Din egen andning har en oändlig potential. Kursledare är **Bo Wahlström**.

Business & You i Tallinn 11-13 oktober

En rolig, nyttig och intensiv kurs om pengar och affärer. Förra årets kurs med **David Neenan** blev en stor succé.

Beställ program 0175 312 90 http://www.waxthuset.se
Fjäll 6908 760 40 VÄDDÖ

Wäxthuset - Väddö

